AFGHAN UPDATE

Peace Day 2009 No. 21

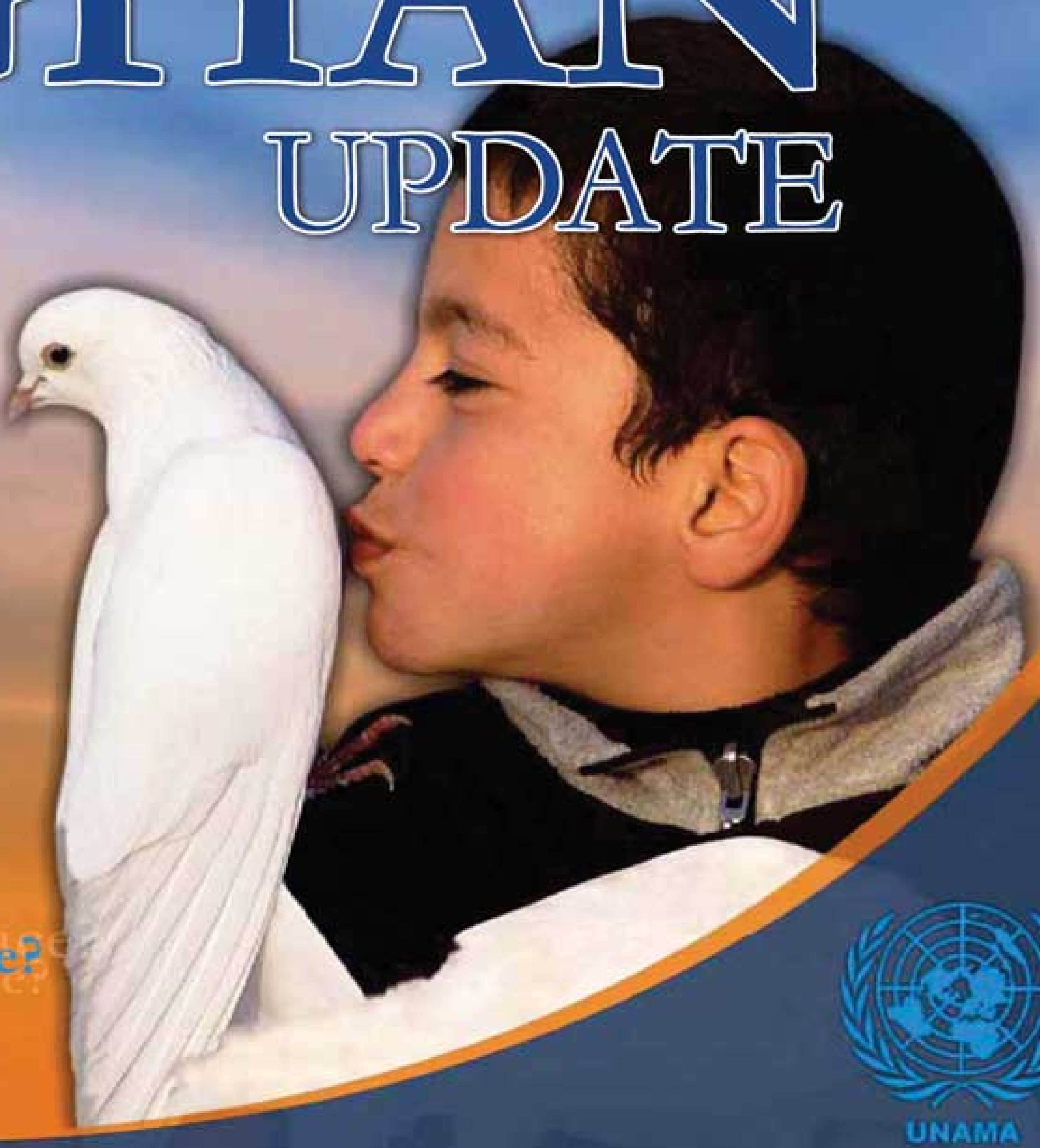

Special Peace Day Edition

What are you doing for Peace?

What are you doing for Peace?
What are you doing for Peace?

UNAMA

Peace Day
21 September 2009

A UNAMA PUBLICATION

SRSG Kai Eide Peace Quotes:

"Today's events show the huge demand that exists for peace in Afghanistan. A window for peace has been opened, through which the people of Afghanistan are making themselves heard."

UN SRSG Kai Eide Statement on Peace Day 2008
(21 September 2008)

"On International Peace Day, on 21 September, hostilities were almost brought to a halt, including by the Taliban, following an appeal by the United Nations. This allowed us to vaccinate 1.6 million children against polio, a major achievement."

UN SRSG Kai Eide
Regular briefing to UN Security Council
(14 October 2008)

"… There is no more noble cause than to work for peace… "We all know that it is not the brutal sound of weapons that will bring peace. It is ultimately only the quiet sound of dialogue that will bring peace. We need a peace process that must be a process which includes all parts of Afghan society…"

"We must mobilize for peace. Last September, the UN organized a day of peace. It was marked across the country - by hundred of events dedicated to peace and these events told us what the people want…

"Peace cannot be imposed from outside the country - it must be created from inside… It must be an Afghan-made and an Afghan-owned process. We can support you, your people and your leaders. I am dedicated to giving that support. And it is part of the UN's mandate…"

UN SRSG Kai Eide
Remarks at National Peace Jirga of Afghanistan
(18 June 2009)

What are you doing for Peace?

This year's Peace Day campaign in Afghanistan promises to be the biggest ever with the United Nations calling for a day of ceasefire and non-violence

The International Day of Peace has been widely celebrated for the last two years with a huge campaign to mobilize people to call for peace under the theme "What are you doing for Peace?"

On the 2008 Peace Day in Afghanistan the United Nations Department for Safety and Security, which monitors security related incidents, recorded a 70 per cent reduction in violent incidents on the day itself.

A United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA) statement on the day noted: "Guns fell silent across many areas of Afghanistan on Sunday as the tens of thousands of soldiers of the national and international militaries, and the Taliban all stood down from offensive military operations in support of the biggest International Peace Day effort that Afghanistan has known."

In the statement the Special Representative of the UN Secretary-General, Kai Eide described the response as "remarkable" and urged Afghans and their international partners alike to join together in making enduring peace a common goal.

"Today's events show the huge demand that exists for peace in Afghanistan. A window for peace has been opened, through which the people of Afghanistan are making themselves heard," he said.

Following Peace Day Mr Eide, in a regular briefing to the UN Security Council on 14 October 2008, said: "On International Peace Day, on 21 September, hostilities were almost brought to a halt, including by the Taliban, following an appeal by the United Nations. This allowed us to vaccinate 1.6 million children against polio, a major achievement. "2009 is widely seen as being one of the most difficult years for Afghanistan since the fall of the Taliban in 2001 with a growing insurgency and the challenge of holding presidential and provincial council elections on 20 August.

Visiting Afghanistan in January 2009 the UN Secretary-General Ban Ki-moon said at a joint news conference with President Hamid Karzai: "This year is going to be a very important and a crucial year for the Afghanistan people and Government in many aspects, in addressing security challenges and also establishing fuller democracy and development and prosperity with the Afghanistan people."

The Secretary-General expressed his determination to "see Afghanistan enjoy full democracy, full security and full development," adding that "it is clear that Afghanistan will continue to face many challenges in 2009, but I think we can confront them."

The Peace Day campaign last year in Afghanistan was reinforced with statements from President Karzai, the Commander of the NATO-led International Security Assistance Force and the Taliban.

President Karzai announced: "I advise all armed groups in Afghanistan never to fire a single shot unless and until attacked and similarly want foreign troops to act on it in respect of this august day."

An ISAF statement read: "Following President Karzai's announcement that in honour of the UNAMA Peace day, he has ordered the Afghan National Army to refrain from offensive operations against insurgents, General David McKiernan, Commander ISAF, has also instructed all ISAF forces in Afghanistan to do the same. ISAF is working in support of the Government of Afghanistan under a United Nations mandate to help bring peace and stability to Afghanistan and the Afghan people. In support of the UNAMA

Peace day ISAF forces will not engage in offensive operations from midnight on Saturday 20 Sept. until midnight on 21 Sept. 08."

And in a statement the Taliban said: "If the United States, NATO and their allies are sincerely observing the Peace Day, and with no betrayal and trick announce a day of truce, so the Islamic Emirate of Afghanistan will order its mujahideen to hold defensive positions on peace day."

In Afghanistan for the 2009 Peace Day campaign, UNAMA is once again asking all UN agencies, Non-Governmental agencies, Government departments, civil society, media outlets, the business community, and the whole country to call for peace.

The aim is to get a series of events and activities up and running across the country to mobilize the momentum of everyone calling for peace. In 2008 UN agencies were able to secure so-called "Corridors of Peace" to allow polio vaccinators and food delivery to some of the most insecure parts of the country.

Afghanistan's business community called for peace with the slogan "With Peace we can build the Afghan economy."

Sports stars urged youngsters across the country to join the peace campaign and leading Afghan cartoonists painted specially commissioned peace drawings, which were released to the media in the last 21 days of the campaign.

Launching the International Day of Peace text messaging campaign in New York on 19 September 2008, UN Secretary-General Ban Ki-moon wrote in his text message: "On 21 September, the International Day of Peace, I call on world leaders and peoples around the world to join forces against conflict, poverty and hunger, and for all human rights for all."

In the last two years international attention for Afghanistan's Peace Day has benefited from visits to the country by filmmaker and founder of the campaigning organization Peace One Day, Jeremy Gilley.

His film, "The Day after Peace", launched in 2008 at the Cannes Film Festival and shown in Afghanistan last year, charts Mr Gilley's efforts to secure 21 September as a UN recognized day of global ceasefire and non-violence.

For the last two years Mr Gilley was accompanied to Afghanistan by Peace One Day Ambassador, actor Jude Law.

Speaking at a news conference in Kabul on 1 September 2008, in the run up to Peace Day, Jude Law said: "So finally our statement to you is: 'Please mark the day. The need now is greater than ever before.' If you did something last year, do it again."

If you are learning about Peace Day on 21 September through this call to action, then please think of a way of you can get involved, it can be as simple as saying sorry. And make that commitment."

This year Mr Gilley aims to have his film "The Day after Peace" screened in all 192 member states of the United Nations on 21 September.

The International Day of Peace was established by the UN General Assembly in 1981 for "commemorating and strengthening the ideals of peace within and among all nations and people."

In 2001 a new resolution set 21 September as the exact date to observe the day.

The resolution declares "that the International Day of Peace shall henceforth be observed as a day of global ceasefire and non-violence, an invitation to all nations and people to honour a cessation of hostilities for the duration of the Day."

The resolution concludes by inviting "all Member States, organizations of the United Nations system, regional and non-governmental organizations and individuals to commemorate, in an appropriate manner, the International Day of Peace, including through education and public awareness, and to cooperate with the United Nations in the establishment of the global ceasefire."

Afghan Update
Peace Day 2009 No. 21

THE UNITED NATIONS AND PEACE

MAINTAINING PEACE AND SECURITY:
By sending 63 peacekeeping and observer missions to the world's trouble spots over the past 60 years, the United Nations has been able to restore calm, allowing many countries to recover from conflict.

There are now 17 peacekeeping operations around the world, carried out by some 88,500 brave men and women from 119 countries who go where others can't or won't go.

MAKING PEACE:
Since the 1990s, many conflicts have been brought to an end either through UN mediation or the action of third parties acting with UN support.

The list includes El Salvador, Guatemala, Namibia, Cambodia, Mozambique, Afghanistan, Sierra Leone, Burundi and the north-south conflict in the Sudan.

Research credits UN peacemaking, peacekeeping and conflict prevention activities as a major factor behind a 40 percent decline in conflict around the world since the 1990s. UN preventive diplomacy and other forms of preventive action have defused many potential conflicts.

In addition, UN peace missions in the field address post-conflict situations and carry out peacebuilding measures.

INTERNATIONAL PEACE DAY BEGINNINGS…

The worldwide observation of a day dedicated to peace started almost three decades ago on 30 November 1981 when the **United Nations General Assembly** (UNGA), through its Resolution 36/67, declared the observation of the third Tuesday of September - the opening day of its regular sessions -- as International Day of Peace.

Some two decades later, with its **Resolution** 55/14 dated 3 November 2000, the **UN General Assembly** reaffirmed the contribution that International Day of Peace makes in strengthening the ideals of peace and alleviating tensions and the causes of conflict.

And within a year on 7 September 2001, in its 111th plenary meeting, the UNGA released three peace doves. With its Resolution 55/282, the United Nations:

(1) Decides that the **International Day of Peace** shall be observed on 21 **September** each year, "with this date to be brought to the attention of all people for the celebration and observance of peace."

(2) Declares that the **International Day of Peace** "shall henceforth be observed as a day of **global ceasefire and non-violence,** an invitation to all nations and people to honour a cessation of hostilities for the duration of the Day."

(3) Invites all Member States, organizations of the United Nations system, regional and non-governmental organizations and individuals "to commemorate, in an appropriate manner, the International Day of Peace, including through education and public awareness, and to cooperate with the United Nations in the establishment of the global ceasefire."

By Aurora V. Alambra, UNAMA

Scaling Afghanistan's highest peak in the name of peace

Amruddin fumbled with the zip of his jacket. His frozen fingers still covered by two sets of gloves closed numbly around the neatly folded flag. Beside him, Malang quickly grasped one corner of the flag to stop the icy wind blowing it away from unfeeling fingers.

Then in an explosion of colour, the black, red and green of Afghanistan was unfurled above the cold white summit of Mount Noshaq. The two climbers had just earned their place in history as the first of their countrymen to stand on the 7,492-metre summit of Afghanistan's highest mountain.

But the expedition is about so much more than mountaineering. It is about a small flame of hope that has been lit in the far north east of the country, protected from the winds of war by the impregnable Hindu Kush Mountains.

Photo: David James

Photo: Jean Annequin

Four Afghan climbers had set off from the village of Qazi Deh in the Wakhan Corridor carrying with them the dream of a better future. By battling against deep snow and high winds, two of the climbers finally reached the highest point in the country to light a beacon of peace for the whole nation and the world to see.

"We just want people to know there's more to Afghanistan than the Taliban, opium and roadside bombs," said Amruddin. "We want mountaineers to return to Afghanistan to experience for themselves how hospitable the Afghan people are."

This historic feat took place in on 19 July which was also the bloodiest month for fighting in Afghanistan.

Afghanistan's population is estimated to be around 33 million. According to the country's Minister of the Interior, just 10,000-15,000 of them are Taliban fighters - that's less than 0.05 per cent of the population. Yet this 0.05 per cent of the population dominates most people's consciousness and resources. The four Afghan mountaineers represent the 99.95 per cent of the population who are just trying to get on with their lives and hoping for a better future. To get their voices heard above the apparent thirst for war, they literally had to climb to the top of Afghanistan's highest mountain.

"Life for people in the Wakhan is very hard," said Malang. "If more tourists come, then life will get better. We hope that Afghans from all over the country will start to climb and maybe one day mountaineers will return to every part of the Hindu Kush," he added.

"Afghanistan is covered in mountains and mountaineering is a sport that all the Afghan people could excel at," said Gorg Ali, another of the four climbers.

"We'd like to see Pashtuns, Hazaras, Tajiks, Uzbeks and Wakhi people climbing together in joint expeditions as an act of friendship amongst the Afghan people. We are Wakhi but first we are Afghans."

But isn't the idea of tourism in Afghanistan just wishful thinking? "It is very safe here," said Afiat Khan, another of the climbers. He's a former Mujahideen fighter who took up arms to defend the Wakhan during the Taliban era. "We have had many visitors coming to climb and trek in the Wakhan. There are no problems here," he added.

In fact, just a few days after returning from Noshaq Gorg, Ali would lead an expedition for the British trekking company Wild Frontiers into the Little Pamir near the border with China; while Afiat Khan led a French expedition to Lake Zorkol.

Tourism may seem to be a frivolous activity in a country riven by war but it serves a strategic purpose. First, it challenges the world's perception about Afghanistan. "When I told people I was going to Afghanistan, they said I was crazy," says French mountaineer Jean Annequin.

"Everyone said 'It's too dangerous, you'll get killed' but crossing the border between Tajikistan and Afghanistan was like crossing the border between France and Italy. It is like there are two different countries -- the Wakhan is definitely not the Afghanistan you see on the news."

Secondly, this paradigm shift along with the developing tourism infrastructure will provide the business community with the facilities and confidence to visit north east Afghanistan which is rich in minerals, precious stones and other natural resources.

At the moment, it is almost impossible for local Afghan businessmen to develop the distribution channels necessary for international trading. Trekkers and mountaineers are often well connected professionals with high levels of disposable income.

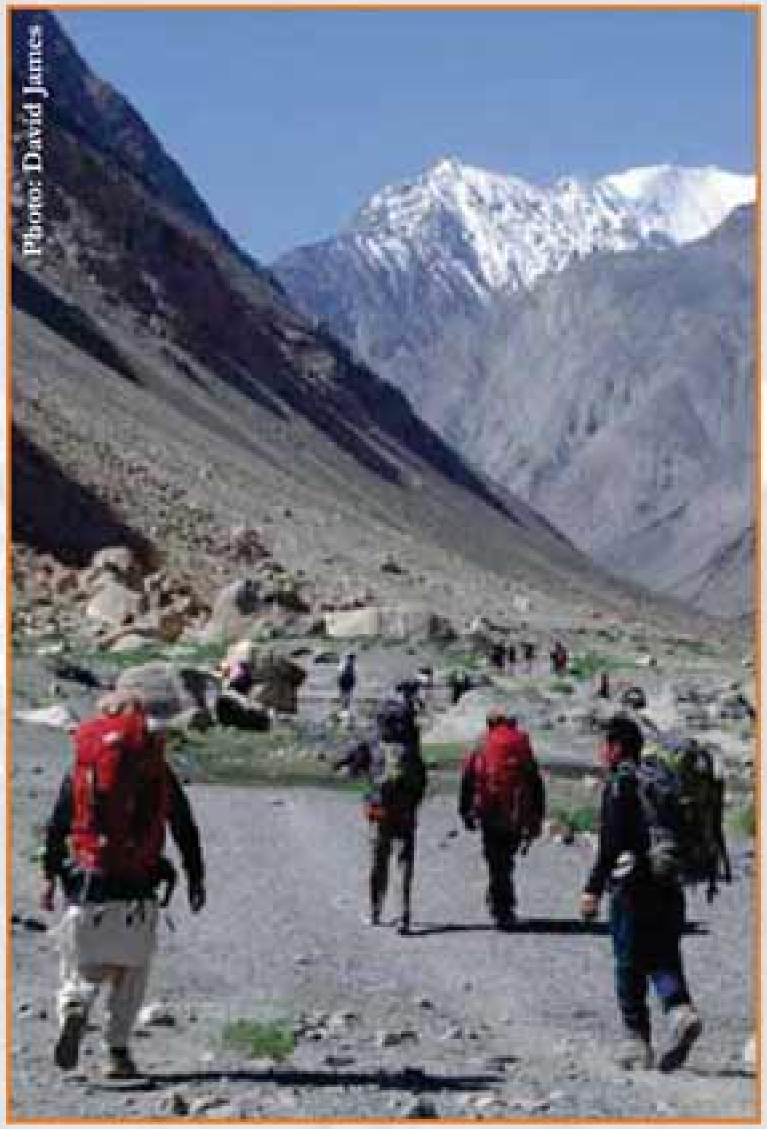
Photo: David James

Therefore, tourism offers both the opportunity for direct sales to the international market and the chance to build relationships that, with some support, could develop into long-term export opportunities.

"What the Afghan people need is jobs," said Amruddin. "If people don't have jobs, they can get angry and that's when trouble starts. For us and for many of the other people living in the mountains in Afghanistan, climbing and trekking is the only chance we have for working, so I encourage everyone I know to get into these activities."

Mountaineering has provided a ray of hope to the people of north east Afghanistan since 2003 when Carlo Alberto Pinelli organized the Mountain Wilderness expedition to Noshaq which he called "Oxus: Mountains for Peace."

At the time, Carlo's modest objectives were to show solidarity with the Afghan people who had been so hospitable to him in the 1960's. Then he'd made a number of first ascents in the Hindu Kush and wanted to return Noshaq to a pristine state by removing all the refuse left by previous expeditions.

However, that expedition became the genus for a programme of training Afghan mountaineers and developing the tourism infrastructure which has since culminated in two Afghans climbing Noshaq, the country's highest mountain.

"We wanted to help the four climbers do something that would be a source of pride and hope for the whole country," said Louis Meunier who helped the Afghans organize the expedition. "We had a dream to see an Afghan reach the top of the highest peak and we have achieved that. We hope this expedition will give other Afghans the confidence to achieve their own dreams."

Prior to the expedition, Malang had said, "We are doing this for the whole of Afghanistan. I am very proud to have this opportunity and, God willing, we will be successful and the Afghan people and our government will be proud too. Our dream is to see the Afghan flag flying above Noshaq, the highest mountain."

Perhaps the greatest achievement of the expedition was that in a year dominated by bad news, four Afghans managed to give their countrymen something to feel proud about and to share with them the dream of peace and a brighter future.

By David James

To find out more about mountaineering in the Afghan Hindu Kush and Pamir mountains go online: www.mountainunity.org and www.noshaq.com.

Reconciliation as the post-election national agenda

"Reconciliation" is probably the most oft-repeated buzzword after "peace" in the post-2001 Afghanistan. Ironically, most actions have eluded reconciliation - something agreed by a wide spectrum of Afghan society and international actors alike.

Well into the eighth year since the fall of Taliban, there is a general perception that reconciliation should be the backbone of the Afghan peace process. As the country is gripped by election fever, reconciliation and peace should be at the top of the national agenda following the 20 August presidential and provincial council elections.

If a meaningful Afghan-led reconciliation starts post-elections then the process also coincides with 2009 as the International Year of Reconciliation. Expressing its steadfast determination to pursue reconciliation processes, the UN General Assembly adopted a resolution in November 2006 deciding to proclaim 2009 as the International Year of Reconciliation.

The 2006 UN resolution has also invited concerned governments and international and non-governmental organizations to support reconciliation processes "among affected and/or divided societies" and to plan and implement adequate cultural, educational and social programmes to promote the concept of reconciliation, including by holding conferences and seminars and disseminating information about the issue.

The most senior United Nations official in Afghanistan, Kai Eide has repeatedly made it clear to Afghans and to the international community that though the elections have dominated the national agenda, the post-election priority should be reconciliation and peace.

"...When the elections are over, a process of peace and reconciliation must be placed at the top of our agenda," said Mr Eide on 18 June 2009, while addressing a gathering of about 1,000 religious leaders, Members of Parliament, tribal leaders, elders and intellectuals from across the country in the Afghan capital.

"We must mobilize for peace. Last September, the UN organized a day of peace. It was marked across the country - by hundred of events dedicated to peace. These events told us what the people want," he said.

Mr Eide in particular and the United Nations family as a whole has been an ardent advocate of an all-inclusive peace process. "We need a peace process," said Mr Eide, who is also the head of the United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). "That must be a process which includes all parts of the Afghan society. If we want to unite this country for peace, no part can be excluded from that process. If some are excluded, the country will remain divided."

There is a wider understanding that this is the reason why the country hasn't been able to unite in a true sense since the fall of the Taliban in 2001.

Since 2007, President Hamid Karzai has been calling for reconciliation with moderate factions of the anti-government elements.

The website of the Parliament of Canada has quoted a poll conducted by the Environics Group in 2007 that "a strong majority (74 per cent) of Afghans nationwide (and 85 per cent in Kandahar, the Taliban stronghold) strongly or somewhat support negotiations between the government and the Taliban." The website adds, "A majority of Afghans (54 per cent nationally) would even support a 'coalition government' with the Taliban. According to these results, although most Afghans do not support the

Taliban, they recognise that their political inclusion may be necessary for peace."

It is as clear that the Taliban is just one of many anti-government elements and the opposition doesn't just comprise homogenous groups. So, the UN has maintained that when the reconciliation process begins afresh, it should be all-inclusive.

An independent political analyst and author on Afghanistan, Thomas Rutting has said in one of his latest publications that the UN could lead the reconciliation efforts in the country. However, the UN has made it clear that the process should be Afghan-led.

"The best facilitator of 'talks' would be the UN in close cooperation with either a group of its Islamic member states or in the shape of the Organisation of the Islamic Conference (OIC)," said Rutting in his paper Dimensions of the Afghan Insurgency: Causes, Actors and Approaches to 'Talks,' published by the Afghanistan Analysts Network in July 2009.

Rutting has said that this umbrella could initiate, first, an inclusive Afghan pre-'talks' mechanism that both ensures a buy-in of all the relevant social and political actors and establishes 'red lines' and criteria that should be upheld in both 'talks' and reconciliation and secondly help to create neutral Afghan and international bodies as arbitrators.

Before reconciliation at the national level begins, argues Rutting, there needs to be reconciliation between the central government and many of its local representatives on the one hand and the many alienated groups in the local populations on the other. "A 'talks' approach must be embedded in a broader 'reconciliation' strategy. A first step would be to differentiate between short term 'talks' and long-term reconciliation."

Although reconciliation efforts were made in the past, they were put on the backburner. Many argue that real reconciliation efforts, together with development and relief programmes, can turn the current situation of renewed violence and uncertainty around.

Rutting has argued that the kind of 'reconciliation' pursued up to date has failed because of wrong assumptions. "Individual or groups of insurgents were urged to join the existing government," he says in the paper. "This ignores the fact that the character of the regime itself is one reason for many insurgents to take up arms."

By Tilak Pokharel, UNAMA

افغان آپدیت
روز صلح ۲۰۰۹، شماره ۲۱

توماس روتینگ، تحلیلگر مستقل سیاسی و نویسنده در امور افغانستان، در یکی از آخرین نشریه های خود گفته، ملل متحد میتواند تلاش های مصالحه را در این کشور رهبری نمایند. هرچند، ملل متحد واضح نموده که این پروسه باید توسط خود افغان ها رهبری گردد.

روتینگ در آخرین مقاله خود، ابعاد شورش در افغانستان: انگیزه ها، فعالان و رویکرد ها به گفتگو ها، که در ماه جولای ۲۰۰۹ توسط شبکه تحلیلگران افغانستان به نشر رسید، اظهار داشته، بهترین تسهیل کننده گفتگو ها میتواند ملل متحد درهمکاری نزدیک یا با یک گروپ از دولت های عضو اسلامی یا به شکل سازمان کنفرانس های اسلامی باشد.

روتینگ گفته که این اقدام میتواند عملی شود. نخست، یک میکانیزم گفتگو های از قبل که هم تمام فعالان اجتماعی و سیاسی را شامل سازد و هم یک معیار که باید در گفتگو ها و مصالحه تقویت گردد، ایجاد شود و دوم را در ایجاد هیات بین المللی و افغان های بیطرف به حیث میانجیگران کمک نماید. روتنگ میگوید، قبل از اینکه مصالحه به سطح ملی آغاز گردد، از یک طرف مصالحه باید میان دولت مرکزی و تعدادی از نماینده گان محلی و از طرف دیگر گروه های منزوی در میان مردم محل صورت گیرد. به گفته او، رویکرد گفتگو ها باید در استراتیژی وسیعتر مصالحه گنجانیده شود. گام اول این خواهد بود تا میان گفتگو های کوتاه مدت و مصالحه درازمدت فرق قایل شد.

باوجودیکه تلاش های مصالحه در گذشته به عمل آمده، همه آنها بدون نتیجه بوده اند. خیلی ها به این باور اند که تلاش های واقعی مصالحه با برنامه انکشافی و رفاه میتواند وضعیت فعلی خشونت و عدم اطمینان را دور نماید.

روتینگ اظهار داشته که نوع مصالحه که تا حال تعقیب گردیده، بدلیل مفروضات غلط منجر به شکست شده است. او در مقاله خود گفته، بالای افراد و گروپ های شورشی فشار وارد گردیده تا با دولت موجود بپیوندند در حالیکه از این غفلت صورت گرفته است که یکی از دلایل برای برداشتن سلاح توسط خیلی از شورشیان نوعیت رژیم بوده است.

از طرف تیلک پوخارل، یوناما

کای آیده کارمند ارشد ملل متحد در افغانستان این را به افغان ها و جامعه بین المللی مکرراً واضح ساخته که باوجوئیکه موضوع انتخابات در صدر اجندا قرار دارد، اولویت بعد از انتخابات باید صلح و مصالحه باشد.

آقای کای ایده در ماه ۱۸ جون ۲۰۰۹ در کابل، در خطاب به یک اجتماع تقریباً ۱۰۰۰ از رهبران مذهبی، اعضای پارلمان، رهبران قومی، بزرگان و روشنفکران از سراسر کشور اظهار داشت، زمانیکه انتخابات به پایان میرسد، پروسه صلح و مصالحه باید در صدر اجندا قرار گیرد.

ما باید خود را برای صلح بسیج نماییم. ملل متحد در سپتمبر گذشته یک روز را به عنوان صلح یاد نمود. از این روز با صد ها رویداد که برای صلح اختصاص یافته بود، در سراسر کشور تجلیل به عمل آمد. او اظهار داشت، این رویداد ها به ما نشان داد که مردم چی میخواهند.

آقای کای آیده بصورت مشخص و خانواده ملل متحد به صورت عموم حامی قوی یک پروسه فراگیر صلح بوده اند. آقای آیده که در راس هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان قرار دارد، اظهار داشت که ما به صلح نیاز داریم. و آن باید یک روند باشد که تمام طرف های افغانستان در آن شامل باشد. اگر ما بخواهیم تا این کشور را برای صلح متحد سازیم، همه طرف ها باید در این پروسه صلح شامل باشند. در صورتیکه برخی ها در این پروسه دعوت نگردند ، کشور از هم جدا خواهند ماند.

یک فهم عمومی وجود دارد که چرا این کشور بعد از سقوط طالبان در سال ۲۰۰۱ بصورت واقعی نتوانسته خود را متحد سازد.

از ۲۰۰۷ به اینسو، رئیس جمهور کرزی خواهان یک مصالحه با گروپ های میانه رو عناصر ضد دولتی بوده است.

وبسایت پارلمان کانادا یک رای زنی را که در سال ۲۰۰۷ توسط گروه انوایرونکس مورد اجرا قرار گرفت، نقل قول نموده که اکثریت قوی (۷۴ درصد) افغان ها (و ۸۵ درصد کندهار، سنگر طالبان) از مذاکرات میان دولت و طالبان قویاً حمایت میکنند. همچنان به قول این وبسایت، اکثریت افغان ها (۵۴ درصد) حتی حاضر اند از یک حکومت ائتلافی با طالبان پشتیبانی کنند. نظر به این نتایج، با وجود که اکثریت افغان ها از طالبان حمایت نمیکنند، اما میداند که اشتراک سیاسی شان ممکن برای صلح ضروری باشد.
نظریات لخدر ابراهیمی دیپلمات سابقه دار و نماینده قبلی سر منشی ملل متحد برای افغانستان و تاثر او در مورد عدم گفتگو با طالبان در سال ۲۰۰۲ و ۲۰۰۳ عنوان نشریات بین المللی بوده است. اما این روشن است که طالبان فقط یکی از طرف های عناصر ضد دولتی میباشد و مخالفین تنها با از گروه های همسان متشکل نمیباشد. بنابر این، ملل متحد میگوید، زمانیکه پروسه مصالحه مجدداً آغاز میگردد، باید فراگیر و در برگیرنده ای تمام طرف ها باشد.

مصالحه به عنوان اجندای ملی پس از انتخابات

کلمه مصالحه در افغانستان از ۲۰۰۱ به اینسو بطور مکرراً بعد از کلمه صلح بیان میگردد. مصالحه چیزی است که یک طیف وسیع از جامعه افغانی و فعالان بین المللی روی آن توافق نموده اند، اما بیشتر اعمال موضوع مصالحه را کنار میگذارد.

در هشت سال بعد از شکست طالبان، یک برداشت عمومی وجود داشته که مصالحه باید ستون فقرات پروسه صلح در افغانستان باشد. طوریکه در این کشور پروسه انتخابات در جریان است، صلح و مصالحه بعد از انتخابات ریاست جمهوری و شورا های ولایتی باید در صدر اجندای ملی قرار بگیرد.

در صورتیکه یک روند مصالحه واقعی تحت رهبری افغان ها بعد از انتخابات صورت گیرد، این پروسه با سال بین المللی مصالحه ۲۰۰۹ مصادف خواهد بود. مجمع عمومی ملل متحد با اراده استوار در جهت تعقیب پروسه های مصالحه، در ماه نومبر ۲۰۰۶ یک منشور را به تصویب رساند که در آن سال ۲۰۰۹ به عنوان سال بین المللی مصالحه یاد گردیده است.

در منشور ۲۰۰۶ ملل متحد از دولت های مربوطه و سازمان های بین المللی و غیر حکومتی دعوت به عمل آمده تا از پروسه های مصالحه در میان جوامع متاثر و تقسیم شده حمایت و برنامه های موثر فرهنگی، تعلیمی و اجتماعی را به منظور ترویج مفهوم مصالحه به شمول برگذاری کنفرانس ها و سیمینار ها و نشر اطلاعات در مورد این موضوع طرح و تطبیق نمایند.

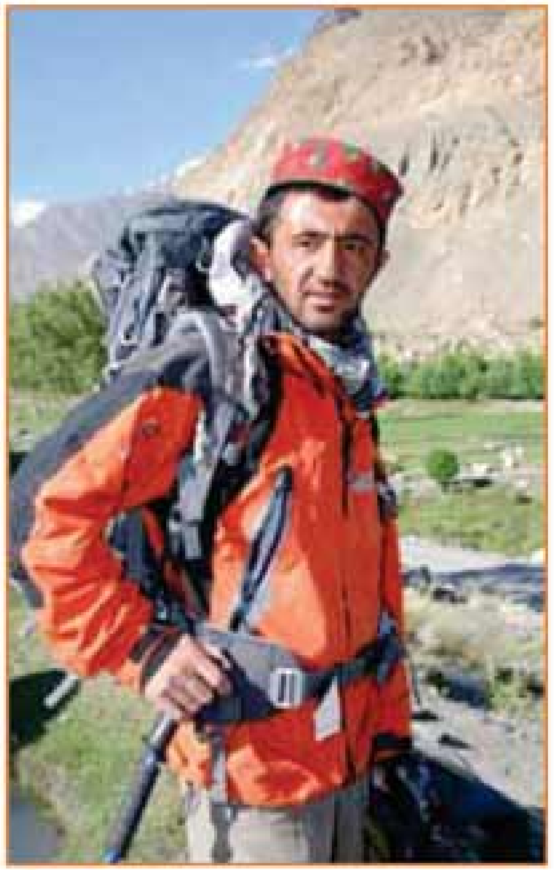

توریزم ممکن یک عمل بیهوده در این کشور جنگ زده بنظر رسد اما یک هدف استراتیژیک را ایفا میکند. اول، دید جهان را در مورد افغانستان به چالش میگیرد. جین انیکین فرانسوی میگوید، زمانیکه من مردم را در مورد سفرم به افغانستان گفتم، آنها به من گفتند که من دیوانه شده ام. هرکس میگفت که رفتن در افغانستان بسیار خطرناک است، شما کشته خواهید شد، اما عبور از مرز میان تاجکستان و افغانستان برای من مانند عبور سرحد میان فرانسه و ایتالیا بود. این مانند دو کشور های مختلف هستند، واخان افغانستان نیست که شما در خبر ها میبینید.

دوم، این تغیر مثال با انکشاف ساختار توریزم، سهولت ها و اطمینان را برای جامعه تجارتی فراهم خواهد نمود تا از شمال شرق افغانستان که منرال ها، سنگ های قیمتی و منابع طبیعی دیگر را در خود دارد، بازدید نمایند.

در حال حاضر، این تقریباً برای تجار افغان نا ممکن است تا را های لازم راه برای تجارت بین المللی انکشاف دهند. مسافرین و کوهنوردان مردمان مسلکی اند که بلند ترین سطح عواید را دارند. بنابر این، توریزم هم فرصت را برای فروش مستقیم به بازار بین المللی فراهم میکند و هم چانس ایجاد روابط که با حمایت بعضی ها میتواند فرصت های درازمدت صادراتی را انکشاف دهد.

به گفته امرالدین، چیز را که مردم افغانستان به آن نیاز دارد کار میباشد. اگر مردم بیکار باشند، آنها قهر میشوند و آن زمانی است که مشکلات ایجاد میگردد. برای ما و خیلی مردم دیگر که در کوهای افغانستان زندگی میکنند، کوهنوردی و مسافرت تنها چانس است که ما برای کار داریم. از این جهت، من هرکس را تشویق میکنم تا چنین فعالیت های را انجام دهند.

از ۲۰۰۳ به اینسو زمانیکه کارلو الیتو پینلی هیئت اعزامی بیابانی کوهنوردی را به نوشاق که بنام اوکسوس: کوه برای صلح یاد میگردد، کوهنوردی امید های خیلی زیاد را به مردم شمال شرق افغانستان به میان آورده است. در آنوقت، اهداف کارلو این بود تا همبستگی شانرا با مردم افغان که در ۱۹۶۰ از وی مهمانوازی کرده بودند نشان دهند. آنها نخستین بالاورزی را در هندوکش نموده بودند و میخواستند تا به نوشاق برگردند.

هرچند، آن هیئت اعزامی برای یک پروگرام آموزش کوهنوردان افغان و انکشاف ساختار توریزم یک طبقه شد که با بالا شدن دو کوهنورد افغان به نوشاق، بلند ترین کوه کشور بدست آمد.

لویس میوتر که در تنظیم هیئت اعزامی افغان ها را کمک نمود گفت، ما میخواستیم تا چار کوهنورد را کمک کنیم تا چیز را انجام دهند که مایه افتخار و امید برای تمام کشور باشد. ما آرزو داشتیم تا یک افغان را ببینیم که به بلند ترین نقطه کوه برسد و حالا ما آنرا بدست آورده ایم. ما امید داریم که این هیئت اعزامی برای سایر افغان ها اطمینان دهند تا آرزو های خود را بدست آورند.

قبل از هیئت، ملنگ گفته بود، ما این کار را برای تمام افغان ها میکنیم. ما میبالیم که این فرصت را داریم و انشاالله موفق خواهیم بود و مردم افغان و حکومت ما نیز افتخار خواهند نمود. ما آرزو داریم تا پرچم افغانستان را بر فراز نوشاق، بلند ترین کوه ببینیم.

بزرگترین دستاورد هیئت اعزامی این بود که در یک سال که خبر های بد از این کشور به نشر میرسد، چار افغان توانستند تا یک احساس افتخار را برای هموطنان شان بدهند و آرزوی صلح و یک آینده بهتر را با ایشان شریک سازند.

به منظور دریافت چیز های بیشتر در مورد کوهنوردی در کوهای هندوکش و پامیر افغانستان به این صفحه انترنتی مراجعه نمایید. www.mountainunity.org and www.noshaq.com

فتح بلند ترین قلعهٔ افغانستان برای صلح و آشتی

نوشته دیوید جیمز

امرالدین که با دست های کرخت و بی فرمانش با کش جاکتش مشغول بود، و انگشتان یخ زده اش هنوز با دو جوره دستکش پوشیده شده بود و با کرختی و بی فرمانی در دور پرچم حلقه شده بود، و در پهلوی او ملنگ به سرعت گوشه دیگر پرچم را گرفت تا باد آمیخته با یخ آن را از انگشتان بی فرمان امرالدین نرباید.

ناگهان یک انفجار رنگ ها به وقوع پیوست. قسمت های سیاه، سرخ و سبز پرچم افغانستان بر فراز قله سفید پوش و سرد نوشاق بر افراشته شد. دو تن از کوهنوردان نام شان را در به عنوان اولین افغانانی که این قله بلند ۷۴۹۲ متری را فتح کرده اند، ثبت نمودند.

اما این سفر چیزی فرا تر از کوهنوردی محض است. این عبارت از پرتو کوچک از امید که در دور قسمت شمالی کشور شروع به درخشیدن نموده است که به برکت قله های غیر قابل تسخیر هندوکش از توفان جنگ و ناآرامی ها در امان مانده است.

چهار تن از کوهنوردان از قریه قاضی ده در دره واخان که خواب یک آینده خوب را می بینند از قریه خود به قصد گشایش این قله به راه افتادند. ایشان در حالیکه با لایه ضخیمی از برف و باد های شدید دست و پنجه نرم می کردند، دو تن از آنان نهایتاً موفق شدند که بلند نقطه موجود در کشور را فتح نموده و شعله ای از صلح و صفا را برای همه افراد ملت شان به ارمغان آورند.

امرالدین یکی از کوهنوردان گفت: " ما میخواهم که مردم بفهمند که در افغانستان غیر از طالبان، کوکنار و بمب های کنار جاده ای چیزهای دیگری هم هست. ما از کوهنوردان جهان می خواهیم که به افغانستان بر گردند و مهمان نوازی افغانها را به چشم سر مشاهده نمایند."

این شاهکار تاریخی به تاریخ ۱۹ جولای صورت گرفت که اتفاقاً خونین ترین ماه در جنگ افغانستان نیز بود.

جمعیت افغانستان در حدود ۳۳ میلیون تن تخمین زده می شود. به اساس اظهارات وزیر داخله افغانستان ۱۰۰۰۰ الی ۱۵۰۰۰ آنها را طالبان تشکیل می دهد. که چیزی کمتر از ۰.۵ درصد از جمعیت کشور می شود، ولی با آن هم این تعداد کمتر از ۰،۵درصد، همه اذهان و منابع مردم را به خود مشغول ساخته است. این چهار کوهنورد افغان از ۹۹،۵ در صد جمعیت کشور نمایندگی می کنند که فقط می خواهند به زندگی شان ادامه دهند و در راستای یک آینده بهتر کار کنند. برای اینکه آنها بتوانند صدای شان را در گیرودار عطش جنگ به جهانیان بشنوانند، نیاز احساس کردند تا بر یکی از بلند ترین نقطه ها صعود نمایند و این ندا را سر دهند.

ملنگ یکی از این کوهنوردان گفت: "مردم واخان زندگی پر مشقتی را می گذرانند. و اگر بر تعداد جهانگردان در این منطقه افزوده شود ما امیدواریم که وضع مردم بهتر شود. ما از همه مردم سراسر کشور می خواهم که به کوهنوردی روی آورند و روزی برسد که کوهنوردان جهان به قله های هندوکش بر گردند.

گرگ علی گفت: سراسر افغانستان از کوهها پوشیده شده است. و کوهنوردی ورزشی است که همه افغانها می توانند در آن مهارت حاصل نمایند. ما امیدواریم که پشتون ها، هزاره ها، تاجیک ها و واخی ها در یک اردوی کوهنوردی مشترک به عنوان یک حرکت حاکی از دوستی و برادری همه مردم افغانستان باهم قله ها را فتح نمایند. درست است که ما واخی هستیم اما در قدم اول ما افغان هستیم."

اما آیا نظریه گردشگری در افغانستان یک خواب و خیال نیست؟ عافیت خان که در سابق یک مجاهد بوده و در زمان حمله طالبان از واخان دفاع می کرده، می گوید: "اینجا خیلی امن است و ما بازدیدکنندگان زیادی داشتیم که برای کوهنوردی و سفرهای ماجراجویانه به اینجا می آمدند و اینجا هیچ مشکلی وجود ندارد. جالب است بدانیم که فقط چند روز بعد از این سفر کوهنوردی، گرگ علی رهبری یک تیم گردشگران انگلیسی متعلق به شرکت وایلد فرونتیر را که به پامیر کوچک در مرز باچین می رفتند به عهده گرفت. و عافیت خان رهبری یک تیم گردشگری فرانسوی را بسوی دریاچه زورکول به عهده گرفت.

صلح براي شما چي معني دارد؟

What does Peace mean to you?

ستاسو د پاره سوله څه ارزښت لري؟

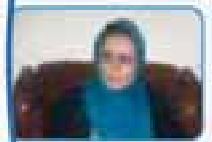

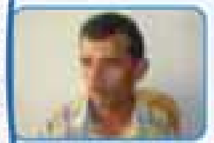

گل احمد، دست فروش کارت موبایل در شهر مزار شریف

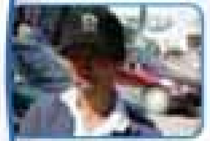

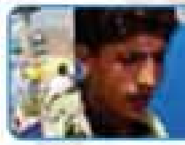

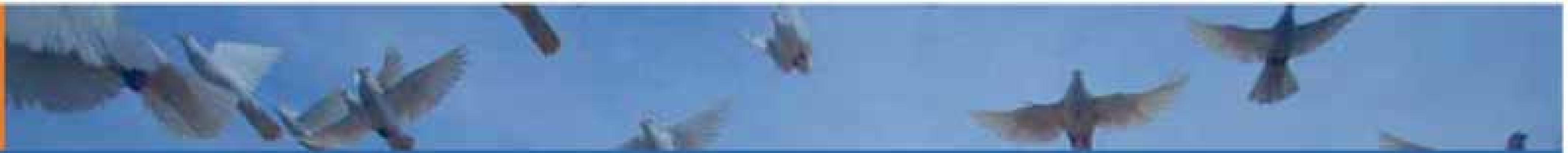

آغاز روز بین المللی صلح

تجلیل سرتاسری از یک روز که به صلح اختصاص یافته تقریباً سه دهه قبل در ۳۰ نومبر **۱۹۸۱** زمانی آغاز گردید که **مجمع سرتاسری ملل متحد** با قطعنامه ۳۷/۳۶ تجلیل از سه شنبه سوم سپتمبر یعنی روز گشایش نشست های منظم آن را به مثابه روز بین المللی صلح اعلان نمود.

اندکی دو دهه بعد، با **قطعنامه ١٤/٥٥** مورخ سوم نومبر **۲۰۰۰، مجمع سرتاسری ملل ملل متحد** سهم روز بین المللی صلح را در تقویت اهداف صلح و کم کردن کشمکش ها و انگیزه های جنگ مجدداً اظهار نمود.

و در ظرف یک سال در هفت سپتمبر **۲۰۰۱**، در جلسه عمومی ۱۱۱، مجمع سرتاسری ملل متحد با قطعنامه ۲۸۲/۵۵ سه کبوتر صلح را به آسمان پرواز داد:

(۱) تصمیم به عمل آمد که **روز بین المللی صلح** همه سال در **۲۱ سپتمبر** باید تجلیل گردد، "این تاریخ برای تجلیل این روز باید به توجه تمام مردم رسانده شود.

(۲) اعلان میدارد که **روز بین المللی صلح** از این به بعد به مثابه یک **روز جهانی آتش بس و عدم خشونت** تجلیل گردد، دعوت از تمام ملت ها و مردم تا در جریان این روز به توقف خصومت ها احترام نمایند.

(۳) از تمام دولت های عضو، سازمان های ملل متحد، سازمان ها و افراد منطقوی و غیر دولتی دعوت به عمل میآید تا روز بین المللی صلح را منجمله از طریق تعلیم و تربیه و آگاهی عامه به صورت مناسب تجلیل و با ملل متحد در ایجاد آتش بس جهانی همکاری نمایند.

توسط آرورا و، المبا، یوناما

ملل متحد و صلح

حفظ صلح و امنیت

با اعزام ۶۳ ماموریت حفظ صلح و ناظر طی ۶۰ سال گذشته به نقاط جنگ زده، ملل متحد توانسته تا صلح را برگرداند و خیلی از کشور ها اجازه آنرا پیدا کنند تا خود را از کشمکش ها رهایی بخشند.

حالا ۱۷ ماموریت حفظ صلح در سراسر جهان حضور دارد که توسط ۸۸،۵۰۰ مرد و زن دلیر از ۱۱۹ کشور به پیش برده میشوند و جای میروند که دیگران نمیتوانند و یا نمیخواهند بروند.

ایجاد صلح:

از سال های ۱۹۹۰، خیلی از کشمکش ها یا با میانجیگری ملل متحد و یا اقدامات طرف های سوم که با حمایت ملل متحد فعالیت دارند، به پایان رسیده اند.

لست آن شامل کشور های سلوادور، گواتیملا، کولمبیا، موزمبیق، افغانستان، سیرالیون، بورندی و کشمکش شمال و جنوب در سودان میاشند.

محققین امتیاز آنرا به فعالیت های ایجاد صلح، حفظ صلح و جلوگیری از جنگ به مثابه یک عامل عمده در عقب ۴۰ درصد کاهش جنگ در سراسر جهان به ملل متحد میدهند. دیپلماسی پیشگیرانه و سایر اقدامات پیشگیرانه ملل متحد خیلی از این کشمکش های بالقوه را خنثی نموده اند.

برعلاوه، ملل متحد در ساحات که به اوضاع بعد از جنگ رسیدگی مینماید ماموریت دارد و تدابیر ایجاد صلح را به پیش میبرد.

حین راه اندازی کمپاین پیام کتبی روز جهانی صلح در نیویارک بتاریخ ۱۹ سپتمبر ۲۰۰۸، بانکی مون سرمنشی ملل متحد در پیام کتبی اش نوشت، "بمناسبت ۲۱ سپتمبر روز جهانی صلح، از همه رهبران جهان و مردم سراسر جهان میخواهم تا به نیروهای ضد جنگ، فقر و گرسنگی و به آنهائیکه خواهان حقوق بشری برای همه اند بپیوندند."

طی دوسال گذشته توجه جهانی به روز صلح افغانستان از بازدید فلم ساز و بنیان گذار سازمان کمپاین کننده یک روز صلح، جیریمی گیلی، بهره مند گردیده است.

فلم وی "روز بعد از صلح"، که در سال ۲۰۰۸ در جشنواره فلمهای کتز افتتاح و سال گذشته در افغانستان به نمایش گذاشته شد، تلاشهای آقای گیلی را جهت برسمیت شناختن ۲۱ سپتمبر بعنوان روز آتش بس جهانی و عدم خشونت از سوی ملل متحد نشان میدهد.

طی دو سال گذشته آقای گیلی را جود لا سفیر یک روز صلح و هنرپیشه سینما در سفر اش به افغانستان همراهی مینمود.

جود لا که در یک نشست خبری در کابل بتاریخ اول سپتمبر ۲۰۰۸ در مورد روز صلح صحبت میکرد گفت، "در نهایت پیام ما به شما اینست: "لطفاً این روز را تجلیل نمائید. اکنون نیاز بزرگتر از هر زمان دیگر وجود دارد." اگر شما کاری را سال قبل انجام دادید، همان کار را دوباره انجام دهید. درصورتیکه شما از طریق این فراخوان برای عمل در مورد روز صلح بتاریخ ۲۱ سپتمبر میاموزید، پس لطفاً در مورد طریقه ایکه میتوانید خود را شامل آن سازید فکر کنید، این میتواند بطور ساده با گفتن متاسفم صورت گیرد. و همان تعهد را نمائید."

آقای گیلی افزود: "لطفاً همه توان تانرا بخرج دهید تا از ۲۱ سپتمبر روز صلح تجلیل بعمل آورید. با مساعی مشترک، یک روز صلح تأمین خواهد شد."

امسال آقای گیلی در نظر دارد تا فلم اش "روز بعد از صلح" را در تمام ۱۹۲ کشور عضو ملل متحد بتاریخ ۲۱ سپتمبر به نمایش بگذارد.

روز جهانی صلح از سوی مجمع عمومی ملل متحد در سال ۱۹۸۱ بخاطر "یادبود و تحکیم آرمان های صلح در بین و میان همه کشور ها و مردم" ایجاد شد.

در سال ۲۰۰۱، یک قطعنامه جدید ۲۱ سپتمبر را بحیث تاریخ دقیق تجلیل از این روز تعین نمود.

قطعنامه اعلام میدارد که "از این ببعد از روز جهانی صلح بعنوان روز آتش بس جهانی و عدم خشونت تجلیل بعمل آمده و یک دعوتی برای همه کشور ها و مردم است تا توقف عملیات خصمانه در جریان این روز را رعایت نمایند."

قطعنامه در پایان از "تمام کشورهای عضو، سازمانهای سیستم ملل متحد، سازمانهای منطقوی و غیردولتی و افراد دعوت بعمل میاورد تا از روز جهانی صلح به طریقه مناسب، منجمله از طریق تعلیم و آگاهی دهی عامه یادبود بعمل آورده و با ملل متحد در راستای ایجاد یک آتش بس جهانی همکاری نمایند."

رئیس جمهور کرزی اعلان کرد، "من به تمام گروپهای مسلح در افغانستان توصیه مینمایم تا یک گلوله را هم آتش ننمایند، مگراینکه یا تا زمانیکه بالای شان حمله صورت نگیرد و از نیروهای خارجی هم میخواهم تا بخاطر احترام به این روز عظیم چنین کار را عملی نمایند."

در اعلامیه نیروهای بین المللی کمک به امنیت (آیساف) چنین آمده بود: "به تعقیب اعلامیه رئیس جمهور کرزی که به اردوی ملی افغانستان دستور داده بود تا بخاطر احترام به روز صلح یوناما از عملیات تهاجمی در برابر شورشیان خودداری نمایند، جنرال دیوید مکرنن قوماندان عمومی آیساف نیز به تمام نیروهای آیساف در افغانستان دستور داده است تا عین کار نمایند. آیساف تحت ماموریت ملل متحد در حمایت از حکومت افغانستان کار نموده تا صلح و ثبات را در افغانستان و برای مردم افغانستان تامین نماید. در حمایت از روز صلح یوناما، نیروهای آیساف از نیمه شب شنبه مورخ ۲۰ الی نیمه شب مورخ ۲۱ سپتمبر ۲۰۰۸ به عملیات تهاجمی متوصل نخواهد شد."

و در اعلامیه طالبان چنین گفته شده بود: "درصورتیکه ملل متحد، ناتو و متحدین شان روز صلح را صادقانه رعایت مینمایند و یک متارکه موقت جنگ را بدون خیانت و نیرنگ اعلان میدارند، امارت اسلامی افغانستان به مجاهدین خویش دستور خواهد داد تا در روز صلح مواضع دفاعی را اختیار نمایند."

برای کمپاین روز صلح سال ۲۰۰۹ در افغانستان، دفتر هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان (یوناما) یکبار دیگر از همه دفاتر نماینده گی ملل متحد، سازمانهای غیردولتی، دوایر دولتی، جامعه مدنی، رسانه ها، تاجران و از تمام کشور تقاضا مینماید تا در فراخواندن صلح همکاری نمایند.

هدف طی صد روز آینده اینست که یک سلسله رویداد ها و فعالیت ها در سرتاسر کشور راه اندازی گردد تا تحرک همه کس برای فراخواندن به صلح بسیج شود.

در سال ۲۰۰۸، دفاتر نماینده گی ملل متحد توانستند تا "دهلیزهای به اصطلاح صلح" را باز و فرصت ورود را برای واکسیناتوران پولیو یا فلج اطفال و حمل مواد غذائی در ناامن ترین بخش های کشور بدهد.

تاجران افغانستان با شعار "همراه با صلح ما میتوانیم اقتصاد افغانستان را بسازیم" خواهان صلح گردیدند.

قهرمانان ورزش از جوانان سراسر کشور خواستند تا به کمپاین صلح بپیوندند و کارتونست های پیشتاز افغان یک کمیسیون ویژه نقاشی تابلو های صلح را تشکیل داده که تابلو های آنان در ختم روز بیست و یکم کمپاین در حضور رسانه ها به نمایش گذاشته شد.

شما برای صلح چی میکنید؟

کمپاین امسال روز صلح در افغانستان با فراخوانی یک روز آتش بس و عدم خشونت از سوی ملل متحد انتظار میرود تا در هر صورت بزرگترین کمپاین باشد.

در افغانستان، در دوسال گذشته از روز صلح با راه اندازی کمپاین وسیع بسیج ساختن مردم جهت فراخواندن به صلح تحت شعار "شما برای صلح چی میکنید" بطور گسترده تجلیل بعمل آمد.

در روز صلح سال ۲۰۰۸ در افغانستان، دیپارتمنت مصئونیت و امنیت ملل متحد که رویداد های امنیتی را نظارت میکند، ۷۰ درصد کاهش در رویداد های خشونت بار در همان روز را ثبت نمود.

در یک اعلامیه ای که از سوی دفتر هیئت معاونت ملل متحد در افغانستان (یوناما) بمناسبت همان روز منتشر گردید چنین تذکر رفته بود: "روز یکشنبه تفنگ ها درسرتاسر بسیاری ساحات افغانستان خاموش بودند، چونکه ده ها هزار سرباز نظامی ملی و بین المللی و طالبان در حمایت از بزرگترین تلاش روز جهانی صلح که افغانستان شاهد آن بوده است از عملیات تهاجمی نظامی دست برداشتند."

آقای کای آیده نماینده خاص سرمنشی ملل متحد در اعلامیه خویش پاسخ را "قابل توجه" توصیف نموده و از افغانها و شرکای بین المللی خواست تا در مبدل ساختن صلح پایدار به یک هدف مشترک باهم یکجا شوند.

وی گفت، "رویداد های امروز نشان میدهد که تقاضای وسیع برای صلح در افغانستان وجود دارد. دریچه ای برای صلح باز گردیده است که از این طریق مردم افغانستان صدای شانرا به دیگران میرسانند."

پس از روز صلح، آقای آیده طی یک گزارش دهی منظم به شورای امنیت ملل متحد بتاریخ ۱۴ اکتوبر ۲۰۰۸ گفت، "در روز جهانی صلح، بتاریخ ۲۱ سپتمبر، عملیات خصمانه، منجمله از سوی طالبان به دنبال درخواستی که از سوی ملل متحد صورت گرفت تقریباً متوقف شده بود. این به ما فرصت داد تا به تعداد ۱,۶ ملیون طفل را در برابر مرض پولیو یا فلج اطفال واکسین نمائیم که یک دستاورد عمده بشمار میرود."

سال ۲۰۰۹ توأم با افزایش حملات شورشی و چالش برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و شورای ولایتی بتاریخ ۲۰ ماه آگست یکی از دشوارترین سال ها از زمان سقوط طالبان در سال ۲۰۰۱ بدینسو برای افغانستان بشمار میرود.

آقای بان کی مون سرمنشی ملل متحد حین بازدید اش از افغانستان در ماه جنوری سال ۲۰۰۹ در یک نشست مشترک خبری با رئیس جمهور کرزی گفت، "این سال از بسیاری لحاظ یک سال خیلی مهم و حساس برای مردم و حکومت افغانستان در رسیده گی به چالش های امنیتی و همچنان ایجاد دموکراسی، انکشاف و سعادت بیشتر همراه با مردم افغانستان خواهد بود."

سرمنشی ملل متحد عزم اش را مبنی براینکه "افغانستان از دموکراسی، امنیت و انکشاف کامل برخوردار گردد،" ابراز نموده و افزود "واضح است که افغانستان در سال ۲۰۰۹ پیوسته به چالشها مواجه خواهد گردید، اما فکر میکنم که ما به آن مقابله کرده میتوانیم."

کمپاین روز صلح سال گذشته در افغانستان با اعلامیه ها از سوی رئیس جمهور کرزی، قوماندان نیروهای ناتو و طالبان تقویت یافت.

گفته های کای آیده، نماینده خاص سر منشی ملل متحد در مورد روز صلح

"رویداد های امروز خواست بزرگ را که برای صلح در افغانستان وجود دارد، نشان میدهد. یک دریچه برای صلح گشوده شده، که از آن طریق مردم افغانستان صدای فرد را به دیگران میرسانند."

(اظهارات نماینده خاص سر منشی ملل متحد آقای کای آیده به مناسبت روز صلح ۲۰۰۸)

"در ۲۱ سپتمبر روز بین المللی صلح، به تعقیب درخواست ملل متحد خصومت ها به شمول طالبان تقریباً توقف داده شد. این کار ما را اجازه داد تا ۱,۶ میلیون اطفال را بر ضد پولیو که یک دست آورد بزرگ است واکسین نماییم."

(اظهارات مختصر به شورای امنیت ملل متحد ۱۴ اکتوبر ۲۰۰۸)

"هیچ داعیه اصیل نسبت به کار برای صلح وجود ندارد. ما همه میدانیم که این صدای وحشتناک سلاح نیست که صلح را به ارمغان میآورد. این تنها صدای آرام گفتگو و دیالوگ است که صلح را بر قرار مینماید. ما به یک روند صلح نیاز داریم که همه بخش های جامعه افغانی در آن شامل باشد."

ما باید خود را برای صلح بسیج نماییم. سپتمبر گذشته، ملل متحد یک روز صلح را تنظیم نمود که با صد ها رویداد صلح در سراسر کشور تجلیل گردید و این رویداد ها به ما نشان داد که مردم چی میخواهند.

صلح نمیتواند از خارج کشور تحمیل گردد. این باید در داخل کشور ایجاد گردد. این باید یک پروسه باشد که توسط خود افغان ها بوجود آید و توسط آنها به پیش برده شود. ما میتوانیم شما، مردم و رهبران تانرا حمایت نماییم. من برای آن حمایت خود را وقف نموده ام. و این بخشی از ماموریت ملل متحد است.

اظهارات کای آیده نماینده خاص سر منشی ملل متحد در افغانستان در جرگه امن افغانستان

(۱۸ جون ۲۰۰۹)

هغه نظریات چې د پخواني ډیپلومات او د افغانستان لپاره د ملګرو ملتونو د سرمنشي ځانګړي استازي لخضر ابراهیمي څرګنده کړي ده او په دې افسوس کوي چې ولې یې په ۲۰۰۲ - ۲۰۰۳ کلونو کې د طالبانو سره خبرې نه دي کړي، چې دا د نړیوالو رسنیو د خپرونو غټ ټکی دي.

خو دا جوته ده چې طالبان د دولت ضد عناصرو ترمنځ یوه برخه ده او دا چې اپوزیسیون یو ډول ګروپونه نه دي. نو ځکه ملګرو ملتونو دا څرګنده کړې ده چې کله د پخلاینې پروسه د سره پیل کیږي نو په کا رده چې هغه عام شموله وي.

یو خپلواک سیاسي څیړونکی او د افغانستان په اړه د کتاب مؤلف توماس رټنګ په خپلو وروستنیو لیکنو کې ویلې دي چې ملګري ملتونه باید په هیواد کې د پخلاینې د هلو ځلو مشري وکړي. که څه هم ملګرو ملتونو دا څرګنده کړې ده چې دغې پروسې مشرتوب باید افغاني وي.

د "مذاکرو" بنه سهولت بخښونکي ملګري ملتونه کیدای شي چې د اسلامي هیوادونو په مرسته چې د دې ګروپ غړیتوب ولري او یا د اسلامي کنفرانس د سازمان په (او آی سي) مرسته کار وکړي. روټینګ په خپله خپرونه کې: د افغاني شورش بعدونه: لاملونه، "د مذاکرو" لپاره برخه وال او روش، ویلی دی چې د افغانستان د تحلیل ګرانو د شبکې له خوا د ۲۰۰۹ کال په جولای کې خپره شوه.

روټینګ ویلی دی چې دغه چتر ځینې نوی ګامونه اوچت کړي، لومړی له "مذاکراتو" څخه مخکې د افغانانو ترمنځ د خبرو میکانیزم چې هم د ټولو اړوندو سیاسي او اجتماعي برخه والوګډون تضمین کړی او هم داسې معیارونه او "نه ماتیدونکې سرحدونه" تعیین کړي چې هم په مذاکرو کې او هم د پخلاینې په پروسه کې باید مراعات شي او دویم باید د افغاني او بین المللي بې طرفه قضایي کمیټې له جوړیدو سره مرسته وکړي.

مخکې له دې پخلاینه په ملي کچه پیل شي د دې اړتیا شته چې د مرکزي حکومت او د هغه د محلي استازو په منځ کې له یوې خوا او د خلکو په منځ کې د ډیرو نا اشنا ګروپونو ترمنځ له بلې خوا باید پخلاینه وشي، د "مذاکرو" روش باید د پخلاینې په پراخه ستراتیژۍ کې شامل شي. لومړی قدم به دا وي چې د لنډ مهاله "خبرو یا مذاکرو" او د اوږد مهاله پخلاینې پروسې په منځ کې توپیر وشي.

که څه هم په تیرو وختونو کې د پخلاینې هڅې شوې دي، خو دغه هڅې بې نتیجې پاتې شوې. ډیر خلک وایي چې که د پخلاینې لپاره ربښتینې هڅې پیل شي، کیدای شي چې د بشري مرستو او پرمختیایي کومکونو په ملاتړ دغه اوسنی حالت د شخړو او نا ارامیو حالت بدل شي.

روټینګ وویل چې "پخلاینې" کوم ډول چې تر اوسه پورې تعقیب شوی و ثمر ته و نه رسید ځکه چې په ناسمو فکرونو ولاړه وه. دې په دې لیکنه کې وایي: "انفرادي کسان یا د شورشیانو ګروپونه دې ته تشویق کیږي چې له اوسنی حکومت سره یو ځای شي، دا کار دغه حقیقت په پام کی نه نیسی چې د رژیم ماهیت یو دلیل دی چې ډیر شمیر شورشیانو وسله په لاس کې اخیستې ده."

تیلاک پوخاریل، یوناما

پخلاینه له ټاکنو وروسته ملي اجنډا ده

"پخلاینه" غالبا د "سولې" د لفظ وروسته د ۲۰۰۱ څخه په افغانستان کې تر ټولو زیات تکراریدونکی لفظ دی. د یادونې وړ ده چې ډیر اقداماتو پخلاینه تر سیورې لاندې راوستې ده- هغه څه چې د افغاني ټولنې د پراخو قشرونو او همدارنګه د نړیوالو همکارانو له خوا وربانديې موافقت شته.

هوکی د طالبانو د سقوط وروسته په تیرو اتو کلونو کې یو عمومي درك او پوهاوی شته او هغه دا چې پخلاینه باید د افغانستان د سولې د پروسې د ملا د تیر حیثیت ولري. له هغه ځایه چې هیواد د ټاکنو لپاره مصروف دی، پخلاینه او سوله باید د اګست د ۲۰ نیټې د جمهوري ریاست او ولایتي شوراګانو د ټاکنو وروسته د ملي اجنډا په سر کې وي.

که چیرې په معقول او سم ډول د افغاني مشرتابه د لاندې پخلاینه د ټاکنو وورسته پیل کیږي نو باید دغه بهیر د ۲۰۰۹ کال سره چې د پخلاینې نړیوال کال دی سمون خوري. د خپل هغه ټینګ عزم له مخې چې د پخلاینې د پروسې د پرمخ بولو لپاره یې لري د ملګرو ملتونو د موسسې عمومي اسامبلې د ۲۰۰۶ کال په نومبر کې یو پریکړه لیك تصویب کړ چې د هغه له مخې ۲۰۰۹ کال د پخلاینې نړیوال کال وبلل شي.

د ملګرو ملتونو د ۲۰۰۶ کال د پریکړه لیك له مخې همدارنګه اړوند دولتونه نړیوال او ملي غیر دولتي سازمانونه دې ته رابلل شوی دي څو "د اغیزمن شوو او ویشل شو ټولنو" تر منځ د پخلاینې د پروسو ملاتړ وکړي او په دې توګه فرهنګي ُتعلیمي او ټولنیز پروګرامونه د پخلاینې د مفکورې د تعمیم او پراختیا لپاره پلان او پلې کړي چې په دې کې کنفرانسونه، سمینارونه او د موضوع په اړه د معلوماتو ویشل شامل دي.

په افغانستان کې د ملګرو ملتونو د سرمنشي ځانګړی استازی کای ایده په څو څو ځله دا مسله افغانانو او نړیوالې ټولنې ته واضحه کړې ده چې که څه هم اوس ټاکنې پر ملی اجنډا کې غالبې دي خو د ټاکنو وروسته لومړیتوب باید پخلاینه او سوله وي.

کله چې د ۲۰۰۹ کال د جون په ۱۸ نېټه ښاغلی کای ایده د دیني مشرانو، د پارلمان د غړو، قبایلي سپین ږیرو او د هیواد د بیلا بیلو برخو څخه راغلو مشرانو او روښانفکرانو ته د هیواد په مرکز کابل کې وویل: ".... کله چې ټاکنې پای ته ورسیږي نو باید سوله او پخلاینه زموږ د کا رد اجنډا په سر کې وي."

نوموړی زیاته کړه: "موږ باید د سولې لپاره منسجم شو. په تیر ډسمبر کې ملګرو ملتونو د سولې یوه ورځ سازماندهی کړه. دا د ټول هیواد په کچه ولمانځل شوه. چې په کې د سولې په اړه په سلګونو غونډې جوړې وشې. د دغو غونډو څخه دا پیغام تر لاسه شو چې خلك څه غواړي."

ښاغلی کای ایده په ځانګړی ډول او د ملګرو ملتونو کورنۍ په عمومي صورت سره د ټول شموله سوله ییز بهیر او پروسې ډیر ګرم مدافعان دي. ښاغلی کای ایده چې همدارنګه په افغانستان کې د ملګرو ملتونو د مرستندویه پلاوی (یوناما) مشر دی وویل: "موږ د سولې یوې پروسې ته اړتیا لرو. دا باید یوه داسې پروسه وي چې په کې د افغاني ټولنې ټولې برخې شاملې وي. که چیرې موږ غواړو چې دغه هیواد د سولې لپا ره یو موټی کړو نو په دې صورت کې هیڅ اړخ باید د دې پروسې څخه و نه ایستل شي. که چیرې ځینې مستثنی او وایستل شي نو بیا به هیواد ویشل شوی پاتې وي."

په دې اړه یو پراخه تفاهم شته چې همدا لامل دی چې ولې هیواد په ۲۰۰۱ کې د طالبانو تر ماتې وروسته په واقعي توګه یو موټی او واحد پاتې نه شو.

د ۲۰۰۷ کال څخه را په دې خوا حامد کرزی د دولت ضد عناصرو د منځلارو ډلو سره د پخلاینې لپاره بلنې ورکوي.

د کاناډا د پارلمان ویب پاڼه د هغو ټول پوښتنو په استناد چې په ۲۰۰۷ کې د این وایرونیکز ګروپ (Environics Group) له خوا ترسره شوي وایې: "یو ستر اکثریت (۴۷ سلنه) افغانان د هیواد په کچه (۸۵ سلنه په کندهار کې چې د طالبانو ځواکمن مرکز وو) په ټینګه او یا هم یوه اندازه د دولت او طالبانو ترمنځ د مذاکراتو ملاتړ کوي." ویب پاڼه زیاتوي، "اکثریت افغانان (د هیواد په کچه ۵۴ سلنه) همدارنګه د طالابانو سره د یو ایتلافي حکومت ملاتړ کوي. د دغو نتیجو پر بنسټ ډیری افغانان د طالبانو ملاتړ نه کوي، خو هغوی دا مني چې د هغوي سیاسي شمولیت به د سولې لپاره ضروري وي."

افغان آپډیټ
د سولې ورځ، ۲۰۰۹ کال، ۲۱ کېه

خو بیا هم دا سفر د افغان غره ختونکو د روزنو د پروګرام او د توریزم د جوړښت د جوړولو لپاره کوم چې د هغه وخت راهیسې د هیواد لوړ غره نوشاق ختلو ته افغانان چمتو کړي، فرصت برابر کړ.

ښاغلی لویس مونیر چا چې د افغانانو سره د دغه سفر په تنظیم کولو کې مرسته کړې وویل، موږ غوښتل چې د څلورو غره ختونکو سره مرسته وکړو څو داسې کار وکړي چې د ټول هیواد لپاره د ویاړ او هیلو یوه سرچینه وي. "موږ د غره هسکې څوکې ته د افغانانو د رسیدو هیله کوله او زموږ دا هیله په ریښتیا بدله شوه. موږ هیله من یو چې دا سفر به نورو افغانانو ته د هغوي د هیلو د ترسره کولو په برخه کې اتبار برابر کړي."

د سفر څخه وړاندې ملنګ وویل: "موږ دا کار د ټول افغانستان لپاره ترسره کوو. زه ډېر خوشاله یم چې دا فرصت لرم، او که خدای وکړي نو کامیابي به زموږ په برخه وي، افغانان او حکومت به هم وویاړي. زموږ هیله دا ده چې د هیواد بیرغ د نوشاق د غره په لوړه څوکه ورپیرږي."

ښایي ددې سفر تر ټولو لویه لاسته راوړنه په داسې یوه کال کې چې ناوړه خبرونه یې له خانه سره درلودل د هغو څلورو افغانانو د کار ویاړ دی چې غواړي د خپلو هیوادوالو سره د سولې او روښانه راتلونکې هیله شریکه کړي.

د دې لپاره چې د افغانستان د هندوکش او پامیر په غرونو کې د غره ختنې په اړه نور معلومات تر لاسه کړئ، دغه ویب پاڼې کتلای شئ: www.mountainunity.org او www.noshaq.com

ګرک علي یوه بل غره ختونکی وویل: "افغانستان په غرونو کې راګیر دي او غره ته ختل یو داسې سپورټ دی چې ټول افغانان یې په ښه توګه اجرا کولای شي. موږ هیله من یو چې پښتانه، هزاره ګان، تاجیکان، اوزبکان او د واخان خلک یو ځای د دوستانو په شان ګډ سفر وکړي او غرونو ته وخیږي. موږ د واخان خلک تر ټولو لومړی افغانان یوو."

مګر آیا د توریستی فکر په افغانستان کې یوازې یوه هیله او ارزو نه ده؟ دلته ډیر امن شته؟ یوه بل غره ختونکی عافیت خان وویل. هغه یو پخواني مجاهد و چې وسله یې اخیستې وه څو د طالبانو په وخت کې له واخان څخه دفاع وکړي.

نوموړی زیاته کړه: "موږ په واخان کې ډیر توریستان درلودل چې غوښتل یې غرونو ته وخیږي. څو ورځې وروسته له نوشاق ګورک څخه له راګرځیدو وروسته به علي د انګلستان یوه کمپنی، د وایلډ فرنټیرز، کوچنی پامیر ته رهبري کړي چې له چین سره سرحد ته نږدې دی او عافیت خان یو فرانسوی هئیت د زورکول په نامه رهبري کړ."
توریزم په یوه داسې هیواد کې چې د جګړې له امله متاثره شوی وی یو بیهوده او پوچ فعالیت ښکاره شي، خو دا د یوه ستراتیژیک هدف په حیث کارول کیږي. لومړی، دا د افغانستان په اړه د نړۍ درک له چیلنج سره مخامخ کوي. "کله چې ما خلکو ته افغانستان ته د خپل تګ په اړه وویل، هغوي ویل زه لیونی شوی یم." فرانسوي غره ختونکی ژان انیکوین وویل. نوموړی زیاته کړه "هر چا به ویل چې دا کار ډیر خطرناک دی، ته به خپل ژوند له لاسه ورکړې، خو د تاجکستان او افغانستان تر منځ د پولې څخه اوښتل لکه د فرانسې او ایتالیا تر منځ د پولې د اوښتلو په څیر وه. داسې ښکاري چې دا دوه بیل هیوادونه دي- واخان لکه څنګه چې په خبرونو کې ښکاري کټ مټ داسې نه دی چې ګواکې دا دې افغانستان وي."

دوهم، دا به د توریزم د جوړښت د جوړولو ترڅنګ د بدلون یوه ښه نمونه وی او دا به سوداګریزې تولنې ته د افغانستان د شمال ختیځ په هکله کوم چې د مینرالونو، قیمتي کاڼو او نورو طبیعي زیرمو له اړخه مشهور دی، د لیدنې په موخه اسانتیاوې او اتبار ور په برخه کړي.

په اوس حال کې دا د ځایي افغان سوداګرو لپاره د امکان څخه لرې خبره ده چې د نړیوالې سوداګری لپاره د ویش لاژم چینلونه جوړ کړي. مسافر او غره ختونکي زیاتره د مصرفي عایداتو د لومړي کچې د کارپوهانو سره ښې اړیکې لري. څکه نو توریزم نړیوال مارکیت ته د مستقیم خرڅلاو او اړیکو د جوړولو لپاره چې کیدای شي د کم ملاتړ پواسطه د صادراتو د اوږد مهاله فرصتونو د رامنځ ته کولو په برخه کې په ښه فرصتونو بدل شي برابر کړي.

ښاغلی امرالدین وایي: "افغانان کار ته اړتیا لري. که چیرې خلک کار و نه لري نو هغوي غصه کیږي نو دلته بیا ستونزې راولاړیږي. زموږ او د یو شمیر نورو خلکو لپاره چې د هیواد په غرونو کې ژوند کوي، غره ته ختل او مسافري د کارکولو یوازینی فرصت دی، نو زه ټولو هغو کسانو ته چې زه یې پیژنم دی کار ته د پیل بلنه ورکوم."

د ۲۰۰۳ کال راهیسې چې کله کارلو البرتو پینیلی نوشاق ته د غره د بیدیا سفر چې نوموړی د غوبې په نوم یاداوه تنظیم کړ، د افغانستان د شمال ختیځې سیمې د خلکو لپاره د امید یوه وړانګه شوه. په هغه وخت کې د کارلوس یوازینی موخه د افغانانو سره په ۱۹۶۰ لسیزه کې د هغوي د میلمه پالنې په اړه د پیوستون ښکاره کول وه. نوموړی بیا په هندوکش کې یو شمیر ختنې او پرمختګونه وکړل او غوښتل یې چې د پخوانی سفر له لارې هغه تولې موانع له منځه یوسې او نوشاق ته یو سوچه او ابتدایي بڼه ور په برخه کړي.

د سولې په نوم د افغانستان تر ټولو لوړې څوکې ته ختل

ليکنه: ډيويډ جيمز

امر الدين هڅه کوله چې د خپل جاکټ تنۍ وتړي. ګوتې او لاس هم په دستکشو پوښلي وي او په بنه توګه غبرګ شوی بيرغ باندې يې لګولی وي. ملنګ چې د ده ترڅنګ ولاړ و د بيرغ يوه څنډه ونيوله څو ددې مخه ونيسي چې يخ باد هغه دده له بې حسه شويو ګوتو څخه و نه باسي.

بيا د افغانستان بيرغ په تور، سور او زرغون رنګ کې د نوشاق د غره په څوکه خلاص شو او ورپيده. دغو دوو غره ختونکو په تاريخ کې خپل نومونه وګټل چې د لومړنيو افغانانو په څير د افغانستان د جګ غره ۷۴۹۲ متره لوړې څوکې ته وختل.

خو دغه سفر يوازې غره ته ختل نه و. دغه هڅې د افغانستان په لرې ختيځ کې، چې د هندوکش د سختو غرونو په ذريعه د جنګ له سهليو څخه په امن کې پاتې شوی، د هيلو يوه نوې رڼا وه.

څلور افغان غره ختونکي د واخان د درې د قاضي له کلي څخه په دې تکل ووتل او له ځان سره يې د ښې راتلونکې اميدونه وړل. دوه غره ختونکو له سختو واورو او تيزو بادونو څخه تيريدل او د افغانستان تر ټولو لوړې څوکې ته ورسيدل چې د ټول هيواد او نړۍ لپاره د سولې يوه ډيوه بله کړي امرالدين وويل: "موږ غواړو چې خلك په دې وپوهيږي چې په افغانستان کې له طالبانو، افينو او د سرك د غاړې له بمونو څخه نور څه هم شته. موږ غواړو چې غره ختونکي بيرته افغانستان ته راوګرځي او په خپلو سترګو ووينې چې افغانان څومره ميلمه پاله خلك دي."

دغه تاريخي پيښه د جولای په ۱۹ نيټه تر سره شوه او جولای هغه مياشت هم وه چې په افغانستان کې تر ټولو وختونو زياته خونړۍ مياشت وه. اټکل کيږي چې افغانستان ۳۳ ميليونه نفوس لري. د افغانستان د کورنيو چارو د وزير په وينا يوازې له لسو تر پنځلس زرو پورې طالب جنګيالان دي. دغه شمير د عمومي نفوس له ۰,۰۵ څخه هم لاکم دی. خو دغه ۰,۰۵ برخه د نفوسو د ډيرو خلکو په شعور او زيرمو باندې واکمنی لري. څلور تنه افغان غره ختونکي د ټول نفوس يعنی ۹۹,۹۵ سلنی څخه استازيتوب کوي چې غواړي ژوند وکړي او يوې ښې راتلونکې ته سترګې په لار دی. د دې لپاره چې له جنګ څخه هاخوا د دوي غږ واوريدای شي دوي په افغانستان کې تر ټولو لوړې د غره څوکې ته وختل چې خپلو دغو هيلو ته يوه معنوي بڼه ورکړي.

ملنګ وويل: "په واخان کې خلك په ژوند کې ډيرې ستونزې لري. که ډير توريستان راشي، ښايي چې د خلکو ژوند ښه شي. موږ هيله من يو چې افغانان له ټولو ځايونو څخه په دې پيل وکړي چې د غرونو څوکو ته وخيږي او ښايي چې يوه ورځ غره ختونکي بيرته راوګرځي او د هندوکش هرې برخې ته وخيږي."

د سولې نړیواله ورځ

د سولې نړیواله ورځ چې د سولې د لمانځنې لپاره وقف شوې ده نږدې درې لسیزې پخوا د ۱۹۸۱ کال د نومبر په ۳۰ نېټه په هغه وخت کې پیل شوه چې د ملګرو ملتونو عمومي اسمبلې د خپلې ۳۶/۶۷ لمبر پرېکړې په ذریعه د سپټمبر ۳ د سولې د نړیوالې ورځ په حیث اعلان کړه.

نږدې دوه لسیزې وروسته د ملګرو ملتونو عمومي اسمبلې د ۲۰۰۰ کال د نومبر په دریمه په خپل ۵۵/۱۴ لمبر پرېکړه لیك کې خپلې هڅې تایید کړې چې د سولې نړیواله ورځ د سوله بیزو هلو په تقویه، د کړکیچ په کمولو او دښمنو د ډلو تر منځ د ځانګړو سیمو ترمنځ او له منځه وړلو کې مرسته کولای شي.

یو کال وروسته د ۲۰۰۱ کال د سپټمبر په ۷ د ملګرو ملتونو عمومي اسمبلې په خپله یوولسمه کلنۍ غونډه کې په ۵۵/۲۸۲ لمبر پرېکړه کې د سولې په باب درې ټکي اعلان کړل:

(۱) د سولې نړیواله ورځ باید هر کال د سپټمبر په ۲۱ ولمانځل شي (دغه ورځ ټولو خلکو ته د سولې د ورځې لمانځنه ور په یادوي.)

(۲) د سولې نړیواله ورځ "باید له دې هیسې په نړیواله کچه د اوربند او نه تاوتریخوالي د ورځې په څېر ټولو ملتونو او خلکو ته د دې بلنه ورکړي چې په دې ورځ اوربند مراعات کړي"

(۳) له ټولو غړو هېوادونو، د ملګرو ملتونو د سیستم له سازمانونو او اشخاصو څخه غواړي "چې د سولې نړیواله ورځ په مناسب ډول ولمانځي، د تعلیمي پروګرامونو او د خلکو د پوهاوي په ګډون، او له ملګرو ملتونو سره د نړیوال اوربند په ټینګولو کې مرسته وکړي."

اورورا، المبارا، یوناما

ملګري ملتونه او سوله

د سولې او امنیت ساتنه

د تیرو ۶۰ کلونو په ترڅ کې د نړۍ ستونزمونو سیمو ته د ۶۳ سوله ساتې او کتونکو ماموریتونو له لارې، ملګرو ملتونو وکولای شوای چې آرامي ټینګه او زیاتو هیوادونو لپاره د شخړو څخه د وتلو لار برابره کړي.

اوس مهال د نړۍ په کچه نږدې ۱۷ سوله ساتې عملیات شتون لري چې د نږدې ۱۱۹ هیوادونو د څه نا څه ۸۸۵۰۰ زره ورو نارینه وو او ښځینه وو کارکوونکو له خوا څخه چې بنایې نور کسان هلته تلای نه شي یا نه غواړي ولاړ شي پرمخ وړل کیږي.

د سولې ټینګښت

د ۱۹۹۰ کلونو راهیسې، یو زیات شمیر شخړې د ملګرو ملتونو په منځګړیتوب او یا د دریم غړي له خوا چې د ملګرو ملتونو په ملاتړ عمل کړي، پای ته رسیدلې.

په دې لست کې ایلسالواډور، ګواتیمالا، نامیبیا، کمبوډیا، موزمبیق، افغانستان، سیرې لایون، بوروندي او د سوډان د شمال- جنوب شخړې شاملې دي.

د ۱۹۹۰ کلونو راهیسې د نړۍ په کچه د شخړو په راکمولو کې د نږدې ۴۰ سلنې د کمیدو ستر فاکتور د څیړنې په حواله د ملګرو ملتونو د سولې د ټینګښت او سوله ساتې او د شخړو د مخنیوي فعالیتونه په ګوته شوي. د ملګرو ملتونو مخه نیونکي ډیپلوماسي او د مخه نیونکو عملونو نورو بڼو د یو شمیر زیاتو بل القوه شخړو مخه نیولې ده.

د دې برسیره، د ملګرو ملتونو د سولې ماموریتونو په ساحو کې د شخړو څخه را وروسته وضیعت ته خواب ویلی او د سولې د ټینګښت تدبیرونه یې پیل کړي.

د ۲۰۰۸ کال د سپتمر د میاشتې په ۱۹ نېټه په نیویارك کې د نړیوالې سولې د ورځې د لنډ کتبي پیامونو د کمپاین د پیل پر مهال د ملګرو ملتونو عمومي منشي بانکی مون په خپل پیغام کې ولیکل: "د سپتمبر د میاشتې په ۲۱ یعنی د سولې نړیواله ورځ، زه د نړۍ په مشرانو او خلکو غږ کوم چې د شخړو، غریبی او لوږې او د ټولو لپاره د بشري حقونو په وړاندې د خوندیتوب پخاطر خپلې هڅې یو ځای کړي."

نړیوالې پاملرنې د تیرو دوو کلونو په ترځ کې د افغانستان د سولې د ورځې لپاره د فلم جوړونکی او د یوې ورځې سولې د کمپاین د سازمان جوړونکی جریمی ګیلی په واسطه هیواد د یو شمیر لیدنو ډګر وګرزاوه.

د نوموړی فلم، د سولې څخه وروسته ورځی تر عنوان لاندې په ۲۰۰۸ کال کې د کینز په فیستوال کې ننداری ته وړاندې شو، دا فلم تیر کال په افغانستان کې هم ننداري ته وړاندې شو، په دې فلم کې د ښاغلی ګیلی هڅې ننداري ته وړاندې کیږي څو د سپتمبرد میاشتې ۲۱ نېټه د ملګرو ملتونو له خوا د نړیوالې ډز بندي او نه تاوتریخوالی د ورځې په حیث وپیژندله شي.
د تیرو دوو کلونو راهیسې د ښاغلی ګیلی سره د یوې ورځې د سولې د ښه نیت سفیر، لوبغاړی جودلا افغانستان ته سفر کړي دي.

د ۲۰۰۸ کال سپتمبر د میاشتې په لومړی نېټه په کابل کې د سولې د ورځې د رسیدو په درشل کې یوه مطبوعاتي کنفرانس ته د وینا پر مهال ښاغلی جودلا وویل: "په پای کې زموږ بیان ستاسو لپاره دا دي چې هیله کوو دا ورځ ولمانځي. اوس د پخوا په پرتله ډیره اړتیا لیدل کیږي."

که تاسو تیر کال کوم کار سرته رسولی وی، هغه کار بیا تکرار کړئ. که چیرې تاسو د سپتمبر د میاشتې په ۲۱ نېټه د سولې د ورځې په هکله څه زده کړی وی نو بیا د یوه داسې کار په هکله فکر وکړي چې تاسو وکولای شي په هغه کې برخه واخلي، دا کیدای شی د یوی بخښنی غوښتنی په کچه ساده وی. نو دا ژمنه وکړئ.

ښاغلی ګیلی وړاندې وویل: هیله کوو ټول امکانات په کار واچوئ او د سپتمبر د میاشتې ۲۱ نېټه، د سولې د ورځی په حیث، ولمانځئ.
سږکال ښاغلی ګیلی هوډ لري چې د ملګرو ملتونو په ټولو ۱۹۲غړیو هیوادونو کې د سولې څخه وروسته د ورځې تر عنوان لاندې فلم د سپتمبر د میاشتې په ۲۱ نېټه ننداري ته وړاندې کړي.

په کال ۱۹۸۱ کې د ملګرو ملتونو د عمومی اسامبلی له خوا د ټولو هیوادونو او خلکو په د ننه او منځ کې د سولې د تصور د پیاوړتیا او یادولو په خاطر د سولې نړیواله ورځ رامنځ ته شوه.
په ۲۰۰۱ کې د یوه نوی پریکړه لیك له لارې د سپتمبر ۲۱ نېټه د دقیقی نېټی د لمانځلو د ورځې په حیث وټاکله شوه.

پریکړه لیك بیانوي، د سولې نړیواله ورځ به له دې وروسته د نړیوالې ډزبندي او نه تاوتریخوالی، په حیث ولمانځل شي او همدارنګه ټولو هیوادونو او خلکو ته بلنه ورکول کیږي چې د ورځې په اوږدو کې دښمنیو ته د پای ټکی کیږدي.

د پریکړه لیك په پای کې د ټولو غړیو هیوادونو، د ملګرو ملتونو د سیستم د سازمانونو، سیمه ییزو او نا دولتي سازمانونو او انفرادي کسانو څخه غوښتل کیږي چې په سمه توګه د سولې نړیواله ورځ، د ښوونې او روزنې او عامه پوهاوي له لارې ویادوی او د نړیوالی ډزبندی د رامنځ ته کولو په برخه کې د ملګرو ملتونو سره همکاري وکړي.

۲۰۰۹ کال د طالبانو د رژیم د رانسکوریدو راهیسې او هم د مخ پر زیاتیدونکی یاغیتوب او د ولسمشریزو او ولایتي شوراگانو د ټول ټاکنو د ترسره کولو چې تمه کیږي د اگست د میاشتې په ۲۱ نېټه به ترسره شي، د یوه ستونزمن کال په حیث کتل کیږي.

د ۲۰۰۹ کال د جنوری په میاشت کې چې کله د ملگرو ملتونو عمومي منشي د افغانستان څخه لیدنه کوله نو د یوه گډ مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ کې یې د افغان ولسمشر حامد کرزي سره وویل: "دا کال به په ډیرو ډگرونو لکه، د امنیتي چیلنجونو د ځوابولو او همدارنگه د بشپړې دیموکراسي، انکشاف او د افغان وگړو د سوکالي لپاره یو مهم او حیاتي کال وي"

عمومي منشي خپله اراده څرگنده کړه څو افغانستان د بشپړې دیموکراسي، امنیت او پرمختگ څخه برخمن شي وگوري، نوموړی همدارنگه اضافه کړه چې ښکاري افغانستان به په ۲۰۰۹ کال کې د زیاتو چیلنجونو سره مخ شي خو زه فکر کوم چې موږ به د هغو سره مقابله وکړو.

په افغانستان کې د تیر کال د سولې د ورځې د کمپاین ملاتړ د ولسمشر کرزی، د نړیوال امنیتي مرستندویه ځواك د ناټو د قومندان او طالبانو د بیانونو په واسطه وشو.
ولسمشر کرزی اعلان وکړ: زه په افغانستان کې ټولو پوځي ډلو ته لارښوونه کوم تر هغه وخته چې تر برید لاندې نه وي راغلي یو ډز هم و نه کړي او همدارنگه د بهرنیو ځواکونو څخه هم غوښتنه کیږي چې د سپتمبر د میاشتې په دغه ورځ د دې ورځې درناوی او عمل وکړي.

د آیساف په بیان کې راغلي: د ولسمشر کرزی د اعلان په تعقیب کوم چې د یوناما د سولې د ورځې د لمانځلو په مناسبت ده ویل شوی چې افغان ولسمشر افغان ملی پوځ ته لارښوونه کړې چې د یاغیانو په وړاندې د برید کوونکو عملیاتو د ترسره کولو څخه ډډه وکړي، د ایساف قومندان جنرال ډیوډ مکررنن هم همدارنگه په افغانستان کې د ایساف ځواکونو ته د ورته گام پورته کولو لارښوونه کړې. ایساف د ملگرو ملتونو د ماموریت لاندې د افغانستان د حکومت ملاتړ کوي څو د افغانستان او د افغان وگړو لپاره سوله او ټیکاو رامنځ ته کړي. د یوناما د سولې د ورځې څخه د ملاتړ په موخه، د ایساف ځواکونه به(۲۰۰۸) کال د سپتمبر د میاشتې د ۲۰ نېټې د نیمی شپې څخه د ۲۱ سپتمبر تر نیمې شپې پورې په برید کوونکو عملیاتو کې برخه وانه خلي.

طالبانو په یوه بیان کې ویلي: که چیرې په رښتیا سره متحده ایالات، ناتو او د هغوي پلویان د سولې ورځ په پام کی نیسی، او د کوم خیانت او چل نه پرته د موقتی ډزبندی ورځ اعلانوي، بیا به د افغانستان اسلامي أمارت خپلو مجاهدینو ته لارښوونه وکړي چې د سولې په ورځ بریدکوونکي عملیات بند کړي.

په افغانستان کې د ۲۰۰۹ کال د سولې د ورځې د کمپاین لپاره، یوناما یو وار بیا د ملگرو ملتونو د ټولو نمایندگیو، نا دولتي سازمانونو، حکومتي ریاستونو، مدنې ټولنې، ډله ییزه رسنیو، سوداگریزو ټولنو او هیوادونو څخه غوښتنه کوي چې د سولې لپاره غږ جگ کړي.

په راتلونکو ۱۰۰ ورځو کې به زموږ موخه دا وي چې دهیواد په کچه یو لړ پیښې او فعالیتونه ترسره کړو چې د هر هغه چا غوښتنه چې د سولې لپاره اواز جگوي تنظیم کړو.
په ۲۰۰۸ کال کې د ملگرو ملتونو نمایندگی په دې وتوانیدي چې د هیواد په یو شمیر نا امنو سیمو کې خوراکي توکو او د گوزڼ واکسین په اصطلاح د سولې سیمو/ دهلیزونو ته ورسوي.
د افغانستان د سوداگرو ټولنې د سولې لپاره، د سولې سره موږ کولای شو افغان اقتصاد جوړ کړو تر شعار لاندې خپل اواز جگ کړ.

د سپورت ستورو د هیواد په کچه د ځوانانو څخه وغوښتل څو د سولې په کمپاین کې برخه واخلي او همدارنگه مخکښه افغان کارتون کښوونکو د سولې ځانگړی انځورونه کښلې او د ډله ییزه رسنیو په وړاندې یی د سپتمبر د میاشتې په پاته ۲۱ ورځو کې خپاره کړل.

تاسو د سولې د ورځې لپاره څه کوئ؟

تمه کیږي چې د سږ کال د سولې د ورځې کمپاین په افغانستان تر ټولوستره پیښه وي چې په هغه کې به ملګري ملتونه د اوربند او د نه تشدد غږ وکړي.
د سولې نړیواله ورځ د تیرو دوو کلونو راهیسې د خلکو د راغونډولو د یوه ستر کمپاین په لاره اچولو سره تر دې عنوان لاندې چې تاسو د سولې د ورځې لپاره څه کوئ، په پراخه کچه لمانځل شوې ده.

د ۲۰۰۸ کال د سولې په ورځ په هیواد کې د ملګرو ملتونو د ساتنې او امنیت دیپارتمنت کوم چې د امنیتي اړوندو پیښو نظارت کوي، په همدې ورځ د تاوتریخوالی په پیښو کې د نږدې ۷۰ سلینه کموالی ښودلې دی.

په افغانستان کې د سولې د ورځې په مناسبت د ملګرو ملتونو د سولې د پلاوی بیان: د یکشنبې په ورځ د هیواد د یو شمیر زیاتو سیمو په کچه په داسې حال کې چې د کورنی او نړیوالو پوځونو لس ګونو زرو سرتیرو او طالبانو خپلې وسلې په ځمکه کیښودلې او ټولو د نړیوالې سولې د ورځې د هڅو څخه د ملاتړ په موخه چې هیواد ورسره مخ دی د یرغلګرو پوځي عملیاتو څخه لاس پرسر شول.

په افغانستان کې د ملګرو ملتونو د عمومي منشي ځانګړی استازی کای آیډه دا ځواب/غبرګون د پام وړ بللی او په ورته ډول یې د افغانانو او د هغوي د نړیوالو شریکانو څخه غوښتلی چې د دوامدارې سولې د رامنځ ته کولو لپاره له یو بل سره کار وکړي.

ننی پیښې په هیواد کې د سولې لپاره د زیاتو شته هیلو ښکارندویی کوي. د سولې لپاره یو فرصت رامنځ ته شوی، او له دې لارې د افغانستان خلك کولای شي خپل غږونه نورو ته ورسوي، نوموړی وویل: د سولې د ورځې په تعقیب ښاغلی ایډه د ۲۰۰۸ کال د اکتوبر د میاشتې په ۱۴ نېټه د ملګرو ملتونو د امنیت شورا ته په خپل منظم راپور کې وویل: "د سپتمبر د میاشتې ۲۱ نېټه، یعنی د نړیوالې سولې ورځ، د ملګرو ملتونو له خوا د یوې غوښتنې په تعقیب د طالبانو په شمول د دښمني ټول بریدونه په ټپه د دریدو غوښتنه کړی. په دې توګه موږ وکولای شوای نږدې ۱,۶ میلیونو ماشومانو ته د ګوزڼ واکسین تطبیق کړو او دا زموږ لپاره یوه ستره لاس ته راوړنه وه."

د سولې د ورځې په ویاړ دافغانستان لپاره د ملګرو ملتونو

د سرمنشي د ځانګړی استازی کای ایده څرګندونې

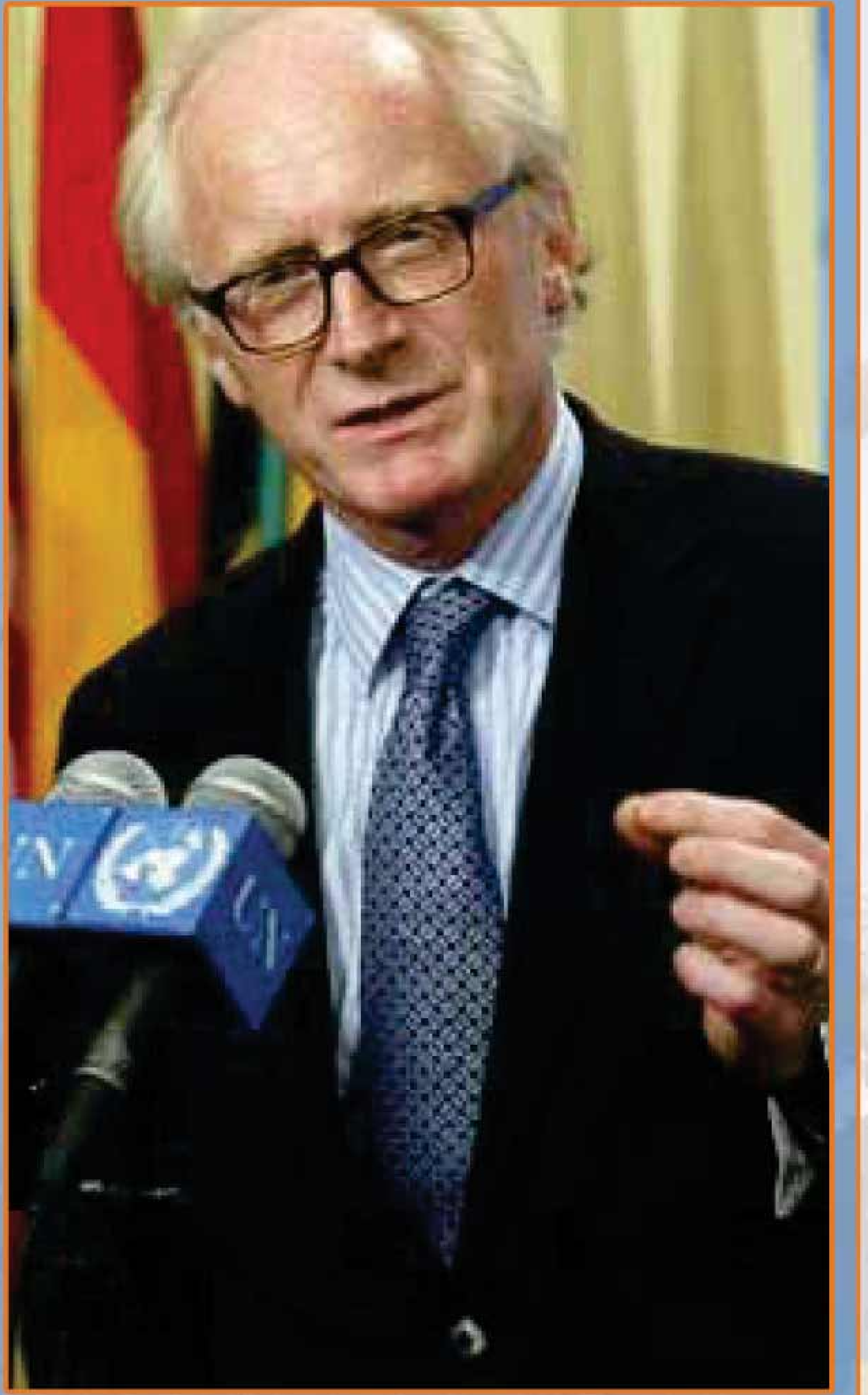

"د نن ورځې دغه پیښه دا څرګندوي چې په افغانستان کې د سولې لپاره غوښتنه ډېره زیاته ده. د سولې لپاره یوه کړکۍ پرانیستل کیږي چې د هغې د لارې د افغانستان خلك په خپله خپل غږ نورو ته واوري."
یوناما : د افغانستان لپاره د ملګرو ملتونو د سرمنشي د ځانګړی استازی کای ایده
(د ۲۰۰۸ کال د سولې د ورځې په ویاړ اعلامیه)

"د سولې د نړیوالې ورځې په مناسبت: د سپتمبر په ۲۱ نېټه دښمني او نښتې بندیدو ته رانږدې شوې چې د طالبانو په ګډون د ملګرو ملتونو د یوې غوښتنې په تعقیب دا ترسره شوه. دی موږ ته اجازه راکړه چې د ګوزن په وړاندې ۱،۶ میلیونه ماشومان وقایه کړو او دا یوه ستره لاس ته راوړنه وه."
یوناما، د افغانستان لپاره د ملګرو ملتونو د سرمنشي ځانګړی استازی، کای ایده
د ملګرو ملتونو د امنیت شورا ته د کالني راپور ورکولو پر مهال (اکتوبر ۱۴، ۲۰۰۸)

"... د دې څخه بل ښه او نیك کار نشته لکه چې سولې ته کار کول دي...
"موږ ټول په دې پوهیږو چې دا د وسلو ناوړه غږ نه دی چې هغه به سوله راوړي. دا پخپله یوازې د ډیالوګ او مذاکرې غلی غږ دی چې سوله به راوړي. موږ د سولې یوې بهیر ته اړتیا لرو چې دا به یوه پروسه وي چې په کې د افغان ټولنې ټولې برخې شاملې دي..."

"موږ باید د سولې لپاره سره منسجم شو، ملګري ملتونه د سولې یوه ورځ سازماندهي کړه. دا په ټول هیواد کې د سلګونو پیښو او غونډو په ترڅ کې ولمانځل شوه چې د سولې لپاره جوړ شوی وو، او دغو پیښو موږ ته دا په ډاګه کړه چې خلك څه غواړي ..."

"سوله د باندې څخه پر دې هیواد تحمیل او تپل کیدای نه شي. دا باید د دننه څخه راجوړه شي... دا باید افغاني جوړه شوې او د افغان مالکیت پر اساس بهیر وي. موږ کولای شو ستاسو ملاتړ وکړو، ستاسو د خلکو او مشرانو سره مرسته وکړو. زه دې ته ژمن یم چې دغه ملاتړ ترسره کړم. او دا د ملګرو ملتونو د وظیفې او دندې یوه برخه ده..."

یوناما، د افغانستان لپاره د ملګرو ملتونو د سرمنشي ځانګړی استازی
کای ایده (۱۸ جون، ۲۰۰۹)

د سولې ورځ، ۲۰۰۹ کال، ۲۱ ګڼه

افغان آپدیت

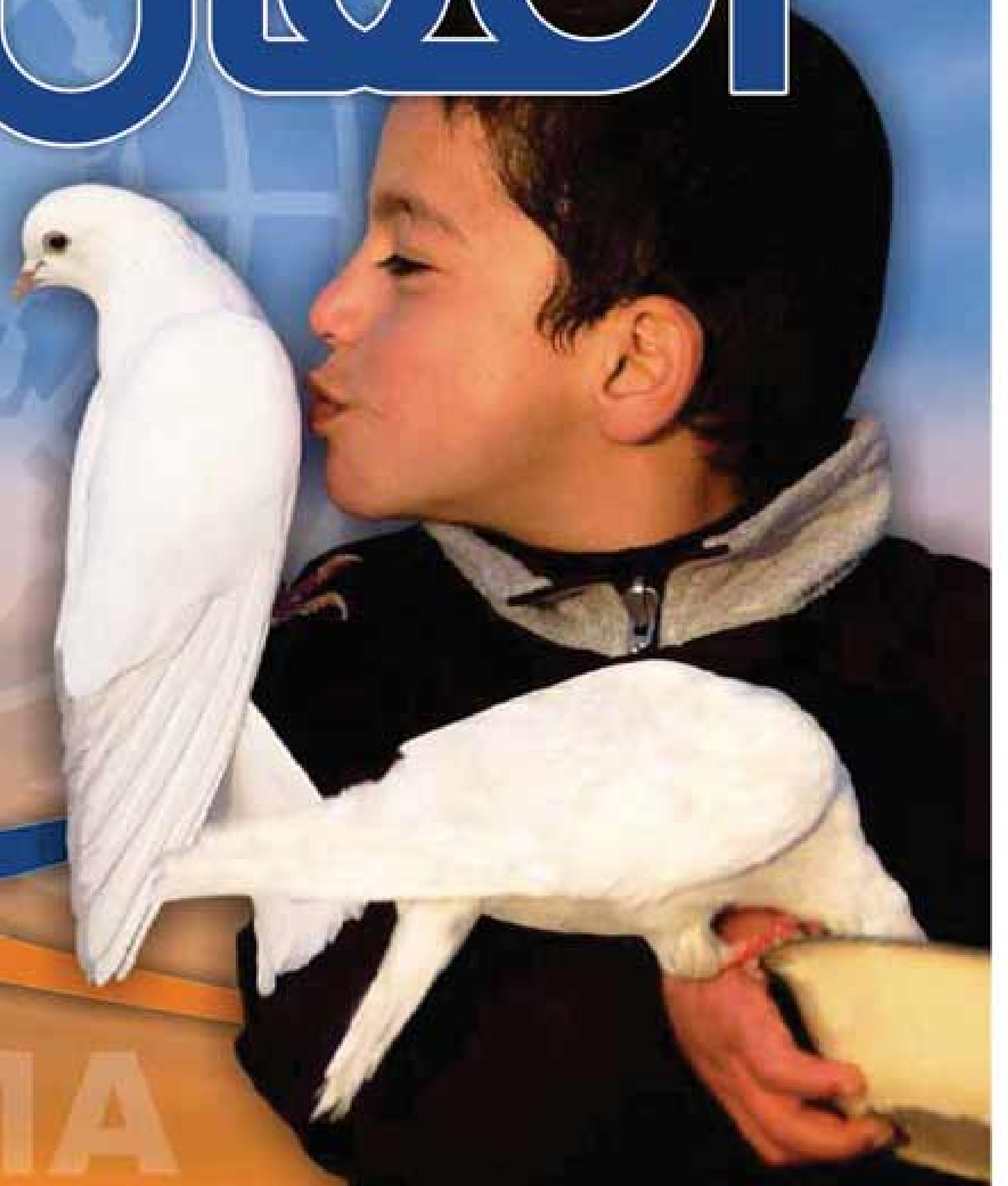

UNAMA

شما برای صلح چی میکنید؟

تاسو د سولې لپاره څه کوئ؟

UNAMA

د یوناما د خپرونو څخه